

SKRYDŽIUI PALYDINT

Darius Lapinskas diriguos Bogotos ir Montevideo simfoninius orkestrus

Išleistuvinių trimitų nesigirdi, bet kelionė, kurią solistė Aldona Stempužienė, dramaturgas Leonas Barauskas ir dirigentas — kompozitorius Darius Lapinskas pradeda spalio 15 iš Clevelando Hopkins tarptautinio aerodromo, yra ne tik reta, didi, bet ir atsakinga, reikalaujanti iš menininkų didelio pasiruošimo, plataus repertuaro, dvasinės ir fizinės ištvermės.

Laisvės kovos metų proga mūsų trys menininkai iškrenda į P. Ameriką, paruošę lietuviškų dainų ir poezijos recitalių bei tarptautinio repertuaro arijų ir simfoninės muzikos kelias programas. A. Stempužienė atliks lietuvių kompozitorių Banaičio, Jakubėno, Šimkaus, Švedo, Lapinsko ir pasaul. komp. — Donizetti, Pergolesi, Caccini, Rossini, Verdi, Manuel de Falla kūrinius. D. Lapinskas tarp eilės lietuvių ir pasaulinių veikalų pasirinko ir Beethoveno simfoniją Nr. 1. Dirigentas ir solistė vežasi ne tik kūrinių partitūras, bet ir orkestracijas pilnam simfonijos orkestrui. Kaip D. Lapinskas pastebėjo — važiuoju, kaip stoviu: mano lagaminai pilni gaidų. Leonas Barauskas recituos kūrinius nuo mūsų pirmojo klasiko Donelaičio iki naujausios lyrikos raiškųjų veidų — Mackaus ir Meko.

A. Stempužienė Caracas (spalio 17) dainuos vieną recitalį Amerikiečių Centre Venecuole, kurį globoja JAV Informacijos tarnyba. Šio recitalio programa visai skirtinga nuo kitų. Dainininkė, rengėjams pagėdaujant, atliks JAV reziduojančių ir amerikiečių kompozitorių kūrybą — Jakubėno, Lapinsko, Švedo, Charles Ives, Elisabeth Poston, James H. Rogers. Spalio 19 Venecuolos LB pirminko inž. V. Venckaus rūpesčiu ruošiamas gražus Stempužienės — Barausko dainos ir poezijos recitalis Venecuolos lietuviams Valencijos mieste, Club International salėje.

Pasididžiavimą kelia toks faktas, kad, Kolumbijos LB pirminkui kun. M. Tamošiūnui tarpininkaujant, Bogotos valstybinio simfonijos orkestro vadovybė pakvietė D. Lapinską diriguoti du koncertus (spalio 25 ir 27), skirdami keturias repetitijas su orkestru. Šiuose koncertuose solistė A. Stempužienė atliks Lapinsko ciklą "Mergaitės dalia" ir grupę tarptautinio repertuaro arijų. Menininkai gavo kvietimą koncertuoti Medellino naujajame mieste teatre, bet kelionės tvarkaraštyje nebeliko dienos šiam kvietimui priimti. Beje, Lietuvos konsulas Bogotoje S. Sirutis ir lietuvių moterų draugija dargi

Darius Lapinskas

Aldona Stempužienė

Leonas Barauskas

rengia atskirą menininkų pasirodymą tik lietuviams.

Iš Bogotos spalio 29 menininkai skrenda į Buenos Aires. Argentinos lietuvių organizaciją ir Spaudos tarybą pavedė Arturui Mičiudui pirmininkauti specialiam komitetui ir rūpintis koncertų ruošia. Buenos Aires tvarkaraštyje nėra nei dienos šiam kvietimui priimti. Beje, Lietuvos konsulas Bogotoje S. Sirutis ir lietuvių moterų draugija dargi

Uragvajaus LB valdyba rengia du koncertus Montevideo mieste. Viena su simfonijos orkestru (lapkričio 8), kitą grynai tik lietuviams (lapkričio 9).

Paskutinės meniškojo skrydžio iškilmės įvyks Sao Paulo mieste. Prel. P. Ragažinsko vadovaujamas Brazilijos lietuvių komitetas lapkričio 10 rengia vieną didžiausią dalyvių skaičiumi ir apimtimi koncertų. Jis bus išskirtinai lietuviškas, tarytum brangus lietuviškos dainos ir lietuvių kūrė-

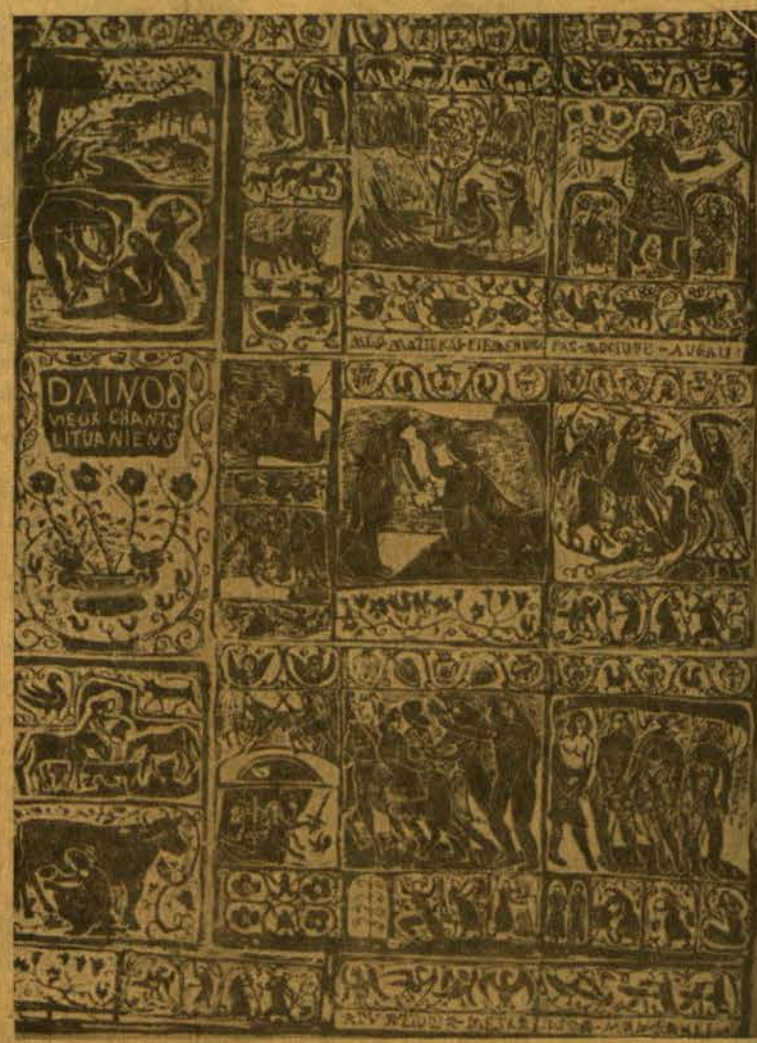
jo dailaus žodžio sudie sesėms ir broliams P. Amerikoje.

Spaudoje jau buvo minėta, jog ši užmoji ryžosi įvykdyti ir finansiskai paremti PLB valdyba. To prašė P. Amerikos lietuviai, jų jaunimas, laukė tokios progos ir menininkai. P. Amerikos lietuviams Lietuvos Laisvės kovos metu liks ilgam laikui prisimintini šiuo meniškojo skrydžio, kaip ir kiekvienas kitas didesnis ir kūrybiškesnis lietuviškojo gyvenimo įvykis.

Menininkus išlydėdami, ne abejingus klausimus kelkime, bet linkime jiems iškilios meninės ir tautinės reprezentacijos bei ištvermės. Jie vyksta lietuviškos širdies šaukiami, meninės ir tautinės garbės vedini, niekieno už didžias pastangas, pasiruošimą ir koncertus neatlyginami.

PLB valdyba, P. Amerikos kraštyje lietuvių Bendruomenės ir kitos organizacijos, prisidėjusios prie šių koncertų ruošos ir jų finansinės naštos, pelnytai gali didžiulius šiuo įvykiu.

J. Skirmantas

Viktoras Petravičius. Dainos (medžio raizginys). Iš parodos "Studio 22" galerijoje, 63 W. Ontario St., Chicagoj

Jau laikas rūpintis ir ketvirtąją Dainų šventę

ST. SLIŽYS

Kiekviena tauta savo dvasinį veidą, estetinį skonį, meilę tėvynei ir gamtai parodo dainoje ir šokyje, nes daina ir šokis meniniuose vaizduose įkūnija šalies buitį ir papročius, žmonių gyvenimą, jų svajones ir siekius. Ir dar daugiau, įsigilinus į lietuvių liaudies dainas, jose mes rasime net filosofinio susimastymo, liaudies išminties ir be galo daug tyro grožio. Be to, muzika ir daina nėra vien tik grožis, bet ir jėga, padedanti gyventi ir neleidžianti nustumti to, kas gražiausia ir vertingiausia žmogui. Daina taip pat yra visų mūsų sielos jau-

nystė, nešanti žmogų į naują, kupiną tikro grožio ir gėrio pasaulį. Tas, kuris kalba daina, išsako viską, kas telpa storose filosofijos knygose, nes muzika ir daina abstrakčiausia meno forma turi ir žodinę ir muzikinę idėją, nemiršančią amžiams.

Pagal nusistovėjusią tradiciją IV-toji Dainų šventė turėtų būti 1971 metais. Klausytojai ir stebėtojai gali ir toliau sau ramiai šventės laukti, tačiau programos planuotojai ir dalyviai jau

dabar negali ramiai ilsėtis. Todėl ir kyla eilė klausimų, kurie jau šiandien yra aktualūs ir svarbūs. Gyvenimas pats išsukė eilę priežasčių, kurios kalba nei galima prasme apie būsimą dainų šventę. Viena iš priežasčių yra bažnytinio chorų lūžis, net kai kuriuos chorų privedęs prie išnykimo. Priežastis labai aiški. Po pastarojo Bažnyčios susirinkimo bažnytiniam giedojimui buvo užakcentuotas kongregacinis giedojimas, kuris natūraliai degradavo chorinį giedojimą. Kiekvienas choristas tą aiškiai supra-

(Nukelta) 4 psl.

Jadvyga Paukštienė. Marquette Parko lietuvių bažnyčia (aliejus). Iš parodos, atidaromos šiandien 6 val. 30 min. vak. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 4012 Archer Ave., Chicagoj. J. Paukštienės darbų paroda muziejuje vyks iki spalio 31 d. Muziejus atdaras visas savaitės dienas nuo 1 val. iki 4 val. 30 min. popiet.

Kertinė Parastė

DIEVO SAMPRATA NAUJAJAME TESTAMENTE

Dievo apreiškimas žydų tautoj buvo susiaurintas iki jų tautos ribų. Tiesa, Dievas pasirinko Izraelio tautą, iš kurios turėjo kilti Mesijas, todėl rūpinosi jos gerove išskirtiniu būdu. Bet tai nereiškia, kad Dievas nebūtų rūpinęsis išganytu kitų žmonių. Dievui rūpėjo ne vien žydų likimas, bet taip pat ir visų kitų tautų žmonių likimas.

Žydų supratimu, Dievo vaizdavimas visai panašus į žmogų: su žmogiškomis aistromis ir jausmais buvo iškreiptas Dievo, kaip grynios Dvasios, idėja. Dievo sužmoginimas, vadinamas antropomorfizmu, sudaro pagrindinę Senojo Testamento įkvėpimo iškrypą. Ji turėjo būti atitiesta. Šia misiją atliko Naujojo Testamento Apreiškimas.

Naująjį Testamentą, kaip žinom, sudaro Kristaus mokslo santrumpos, atliktos keturių evangelistų: Mato, Marko, Luko ir Jono, Apaštalo darbai, penkių apaštalo laiško tikintiesiems ir šv. Jono Apreiškimas. Iš jų galima suvokti Dievo sampratą Naujajame Testamente.

Šv. Jonas savo pirmame laiške primena, kad nors mes ir esame Dievo vaikai, tačiau dabar nesame į Dievą panašūs. Mes būsim ir ji panašūs tik perkeistoje žmogaus būsenoje: "Mes žinome, sako šv. Jonas, jog, kada pasireikš, būsim ir ji panašūs, nes mes matysime, kaip jis yra" (1 Jon 3, 2). Čia šv. Jonas turi mintyje žmogaus būseną dangaus garbėje.

Šv. Paulius apaštalas irgi primena, kad Dievas yra paslaptis, ir niekas jo nepažįsta, kaip jis yra: "Dabar mes matome atspindį lyg įspindį, tuomet gi veidą į veidą. Dabar aš pažįstu dalinai, tuomet pažinsiu, kaip ir esu pažintas" (1 Kor 13, 12). Toliau šv. Paulius pagrindžia, tardamas, kad mes Dievo pilnai nepažįstame dėl to, jog Jis yra dvasia.

Šv. Jonas didžiausią panašumą tarp Dievo ir žmogaus įžvelgia dvasinės meilės reiškinyje: "Dievas yra meilė, ir kas pasilieka meilėje, pasilieka Dievu, ir Dievas jame" (1 Jon 4, 16).

Naujajame Testamente susitelkta daugiau į Jėzaus Kristaus gyvenimą, jo mokslą, jo padarytus stebuklus. Iš jo darbų sprendžiama, kad Kristus yra Dievas. Tačiau nespren-džiama koks Dievas: ar su žmogiškomis aistromis ir jausmais, ar be jų. Nepateikiama Dievo paveikslas, kaip Senajame Testamente, tik nurodoma į Dievą, kaip galingos dvasios, valią. Šv. Paulius nuolat akcentuoja, kad pildydami Dievo valią, laikydamiesi jo įsakymų, sudvasėjame ir tampame panašūs į Dievą, o priešingai elgdami, sukūnėjame ir tampame pasmerkimi. Iš šio Pauliaus pasakymo tegalima susidaryti etinio Dievo sąvoką. Čia trūksta ontologinio nurodymo į Dievą. Kai apaštalas Pilypas pa-

prašė Jėzaus parodyti jiems Tėvą (Dievą), Jėzus atsakė: "Pilypai, kas mato mane, mato ir Tėvą... Ar jūs netikite, kad aš Tėvuje ir Tėvas yra manyje?" (Jon 14, 9-10).

Iš šio evangelijos teksto galėtume spręsti, kad vis dėl to Dievas panašus į žmogų, nes Jėzus buvo tikras žmogus ir tikras Dievas. Tačiau skaitydami toliau šv. Jono pateiktą evangelijos tekstą, suvokiame, kad Jėzus, nurodydamas Dievo panašumą į save, turi mintyje ne savo žmogystę, bet dievystę. Jėzus nutylė savo žmogiškos prigimties momentą, o nurodė vien į savo dievišką prigimtį, kurios galia jis gali žinoti paslėptus dalykus ir daryti stebuklus. "Žodžius, kuriuos aš kalbu, sako Jėzus, ne iš savęs kalbu, bet pasilieka manyje Tėvas; jis daro darbus... tai tikėkite dėl pačių darbų" (Jon 14, 10-12). Tą pačią mintį Jėzus pateikia, kalbėdamas su jį persekiojančiais pariziejaus. "Jėzus jiems atsakė: Aš jums sakiau, tik jūs netikite. Darbai, kuriuos aš darau savo Tėvo vardu, tie liudija apie mane" (Jon 10, 25). Ir vėl: "Jei aš nedarau savo Tėvo darbų, netikėkite manim. Bet jei aš darau ir jei nenorite manim tikėti, tai tikėkite darbams, kad pažintumėte ir įsitikintumėte, kad Tėvas yra manyje ir aš Tėvuje" (Jon 10, 37-38).

Nors Jėzus ir nurodė savo panašumą į Tėvą, tačiau patvirtina, kad Tėvas yra dvasia: "Dievas yra dvasia, ir jo garbintojams reikia garbinti dvasia ir tiesa" (Jon 4, 24). Ta yra pagrindinė Naujojo Testamento tiesa, kad Dievas yra dvasia ir kaip tokia negali būti pavaizduota kūniniu būdu. Dievas yra dvasia. Dievas yra tiesa. Dievas yra meilė. Todėl ir Dievą reikia garbinti dvasioje, tiesoje ir meilėje.

Si Naujojo Testamento pateikta samprata apie Dievą atitiesia iškreiptą Dievo paveikslą, kurį žydai buvo suvokę antropomorfizmo būdu.

Visai nauja tiesa apie Dievą Naujajame Testamente yra ta, kad Dievas yra ne tik gryna dvasia, bet kad jis yra trijuose asmenyse: Dievas Tėvas, Dievas Sūnus ir Dievas Šv. Dvasia. Šios tiesos žydai niekad nėra turėję per visą Senojo Testamento apreiškimo istoriją. Šv. Trejybės tiesa ypač išryškinta šv. Jono evangelijoje. Ten daugeliu atvejų prisimenama, kad Tėvas yra siuntęs Jėzų Kristų, kad Šv. Dvasia yra siunčiama kartu Tėvo ir Sūnaus. "O Ramintojas, Šventoji Dvasia, kurį Tėvas atsiųs mano vardu, jis jus viso išmoks" (Jon 14, 26). Žmogus pasiekia išganyto taip pat šv. Trejybės veikimu: "Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas" (Mark 16, 16). "Elkite tat mokykite visas tautas, krikštijdami juos vardu Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios" (Mat 28, 19).

(Nukelta) 2 psl.

Šiame numery:

- Dievo samprata Naujajame Testamente.
- Lapinskas, Stempužienė ir Barauskas į Pietų Ameriką.
- Jau laikas rūpintis ir ketvirtąją Dainų šventę.
- Amerikos lietuvių verslo bendrovės Lietuvoje.
- Nuslėptasis Meksikos Gorkis.
- K. Almenas Zambijoje.
- K. Balmonto eilėraščiai.
- Kultūrinė kronika.
- Nauji leidiniai.
- Moterų gyvenimas.

TAUTOS ISTORIJS PABIROS

IŠEIVIAI PADĖJO LIETUVAI EKONOMISKAI ATSIKURTI

(Tęsinys iš rugpjūčio 31 d.
Kultūrinio Draugo)

3. Lietuviai organizavo ekonomines bendroves

Kai atsirado vilis atkurti Lietuvos valstybę, JAV lietuvių tarpe prasidėjo didelių planų kūrimas ir svarstymai, kaip Lietuvos egzistencijai sudaryti ekonominį pagrindą. Tam tikslui buvo įkurta visokių rūšių bendrovės.

a. *Lietuvos Atstatymo bendrovė*. — 1916, II. 12 susirinkę keli Neawko veikėjai Astorijos viešbutyje nutarė įsteigti bendrovę, kuri sutelktų penkių milijonų dolerių kapitalą Lietuvai atstatyti. Vėliau šio sumanymo iniciatyvą perėmė Brooklynje įvykęs (1916, IX, 28-29) katalikų ir tautininkų seimelis, kuriame dalyvavo 117 atstovų ir 134 šlap žmonės. Seimelis bendrovės steigimui pritarė, tik kapitalą apribojo vienu milijonu dolerių ir sudarė bendrovės vadovybę. Katalikai tačiau iš bendrovės pasitraukė. Lietuvos Atstatymo bendrovė buvo inkorporuota (1916, XI, 16) Delaare valstijoje su vieno milijono dolerių kapitalu. Akcijos (šėro) nominalinė vertė buvo dešimt dolerių. 1920 m. bendrovės buvo parduota 45,000 akcijų ir sudarytas \$690,561.31 kapitalas.

Bendrovės tikslas — suorganizuoti kapitalą ir vėliau Lietuvoje investuoti į prekybos, pramonės ir kredito įmones. Be to, norėta sukuriant įvairių specialybių amatinių, kurie ketino grįžti į Lietuvą. Bendrovė pavyko suorganizuoti net 14,000 įvairių specialybių amatinių, kurie ketino grįžti į Lietuvą.

Tuoju po karo R. Karuža nuyko į Lietuvą susipažinti vietoje su esančiomis sąlygomis. Kaune įsteigė Lietuvos Atstatymo bendrovės skyrių, kurio pagrindiniu uždaviniu buvo persiuntimas piniginių perlaidų tarp JAV ir Lietuvos.

Kai R. Karuža sugrįžo atgal, susipažinęs su ten rastomis sąlygomis, bendrovės veiklos planas buvo nustatytas šitokis: perkelti dalį kapitalo į Lietuvą prekėmis, kurių tuo metu Lietuvoje trūko; pakeisti ten pardavus, pinigus naudoti įmonėms kurti Lietuvoje; įsteigti Lietuvoje ir Amerikoje po banko bendrovės transakcijoms tvarkyti.

Tuoju pradėtas šitas nutarimas vykdyti. 1920 m. per Liepos mėn. buvo pasiūstas pirmasis prekių transportas, susidedas iš 10,000 statinių gazolino ir šilalo už \$115,000.00. Prekių dalis buvo parduota Latvijoje, kita dalis — Lietuvoje ir gauta apie \$135,000.00. Tais pačiais metais Lietuvos Atstatymo bendrovė įsteigė tris įmones Kaune: akcinę bendrovę „Nemunas“ ūkio mašinoms gaminti, apterkant brolių šulav dirbtuvę; kitą — šančiuose (Kauno priemiestis) „Ringuvos“ b-vė alieju spausti, perėmė vokiečių paliktus obuolių apdirbimo fabriko pastatus; „Dubysos“ b-vė importo — eksporto reikalamas. Truputį vėliau įsteigtas ir Kredito bankas. I šias įmones Lietuvos

Atstatymo bendrovė investavo \$175,000.00. Amerikoje ji įkūrė Baltic States banką. Iki 1927 m. bendrovė laikėsi labai gerai. Piniginių perlaidų operacijos ir prekyba bendrovei davė apie \$210,000.00 pelno.

Bendrovė 1917, XI, New Yorke pradėjo leisti laikraštį — „Lietuvos Atstatytoja“, kuris ėjo apie trejus metus. Jis buvo skiriamas Lietuvos atstatymo, prekybos ir pramonės reikalamas.

Bendrovė tačiau nukrypdoma nuo savo tiesioginio tikslo, ėmė finansuoti ir lietuvių įmones Jungtinės Amerikos Valstybėse. Daugelis tų operacijų buvo nepelningos, bet nelaimingiausias buvo dalyvavimas Phoenixville, Pa., lietuvių įkurtoje akcinėje bendrovėje — Resorcin Manufacturing Co., gaminausios resorciną. Neatlaikius vokiečių konkurencijos, Resorcin Manufacturing b-vė žlugo ir skolintojų atnešė nuostolių — \$88,700.00. Prisdėjo ir kitokių nepasisekimų. New Yorko Lietuvos Atstatymo bendrovė pirkė namą už \$52,136.38. Tuo namo remontas kainavo \$35,000.00. Tuose namuose įkūrė Baltic States banką, kurį užvaldė italai. Jo vardą šie pakeitė į Pennsylvania Exchange Banką, kuris veikė dar ir dabar. Sakoma, LAB čia žuvo \$14,377.62. Likviduotą Liberty bonus, nuostolių turėta \$15,619.18. Pagal vieną dokumentą, suorganizuoti Lietuvos Atstatymo bendrovę ir sukelti tai daugiau pusės milijono dolerių kapitalo, reikėjo išleisti \$23,390.14.

Dėl minėtų priežasčių ir vokiečių markės smukimo Lietuvos Atstatymo bendrovė žlugo, atnešdama JAV lietuviams apie trečdali milijono dolerių nuostolių. Bet Lietuvos ūkiai ji daug padėjo.

b. *Kitos bendrovės*. — 1919 m. Brooklyn įvyko mechanikų suvažiavimas, kuriame buvo įkurtas „Lietuvių mechanikų sąjūdis“ ir tuo pačiu metu surinkta \$7,625.00. Vėliau sudarytas apie \$44,400.00 kapitalas, kuris visas perkeltas į Lietuvą. Už tuos pinigus Panevėžyje įsteigtas ūkio padargų fabrikas, vardu „Akcinė bendrovė — mechanika“.

Tais pačiais (1919) metais įsikūrė „Amerikos Lietuvos prekybos bendrovė“, inkorporuota su \$100,000.00 kapitalu. Amerikoje ji buvo vadinama „Lithuanian Sales Corporation“. Ji norėjo sutelkti Amerikoje pinigų pramonės ir prekybos laivystybei Lietuvoje. Šitos bendrovės veikla smarkiai išsiplėtė Amerikoje ir Lietuvoje. Po dvejų metų jau buvo įkurtas „Lietuvos tarptautinis bankas“ su pagrindiniu kapitalu — 5,000,000.00 aukštinių (apie \$27,174.00). Turėjo penkis tūkstančius akcijų, iš kurių 4 tūkstančiai ir šeši šimtai buvo Amerikos Lietuvos prekybos bendrovės, o likusios buvo nuipirktos valdybos narių.

Po banko įsteigimo, tuoj įkibta į parduotuvinių atidarymo darbą. Jų atsirado: Kaune, Mėzelkinoose, Skuode, Šiauliuose, Telšiuose ir Vilniuje (Trys). Visos parduotuvės davė nuostolių, tik Vilniuje pelnė.

Kražių skerdynės. Nežinomo dailininko paveikslas, reprodukcija, kuri netrukus po anų istorinių įvykių buvo išleista ir platinama Amerikos lietuvių šiam krašte. Reprodukcijos egz. saugojamas Br. Kvildio archyve. Kaip žinome, spaudos draudimo laikais kraštiečių susidūrimas su rusų kazokais, ginant savo parapijos bažnyčią, įvyko 1893 m. lapkričio 11-12 d. Tai šiandien net nuo anų žemaičių pasipriešinimo sueina 75 metai.

Palangoje nupirktą vilą ir ten buvusią vienintelį viešbutį su dideliu žemės sklypu. Be to, kina, garažą ir elektros stotį prie viešbutio.

Skuode įrengta saldainių dirbtuvė, kuri aptarnavo visas šios bendrovės parduotuves.

Pardavinėti automobiliai (kurios daugiausia pirkto valdžia) ir traktoriai. Be to, turėta 18 autobusų tarp miestinių susisiekimui.

Finansuota Šiauliuose „Ventos“ bendrovė, kuri gamino duris, suolus, stalus ir kt. Be to, nupirktą pusę nuosavybės „Eglynio“ bendrovės, kuri buvo užpirkusi daug miško ir turėjo lentpjūvę.

Kaune turėta tabako ir papirosų fabrikas. Turėti du lėktuvai (prisidedant prie vokiečių), talpina po šešis asmenis, oro susisiekimui Kaunas — Karaliaučius.

Amerikos Lietuvos prekybos bendrovė 1920 — 1922 m. Brooklyn leido iliustruotą žurnalą „Prekyba“ ugdyti prekybiniam ryšiams su Lietuva.

Ir tais pačiais (1919) metais Brooklyn A. Raciūnas suorganizuavo „Lietuvių filmų bendrovę“, inkorp. \$25,000.00 kapitalu.

Tame pačiame Brooklyn 1920 m. A. Dičmona iniciatyva buvo įsteigta pastikėjimo bendrovė „Drobė“, kuri 1922 m. virto akcinė bendrovė. Ji 1921 m. atidarė Kaune (Šančiuose) audimo ir popieriaus fabriką. „Drobė“ iš pradžių gamino kariuomenės ir civiliamis antklodes. Vėliau gamino kariuomenės reikalingas medžiagas, geležinkelio tarnautų uniformoms medžiagą bei civilių aprangai. Apie 80-je vietovių Lietuvoje veikė suorganizuoti kursai, kurie mokė kaip paruošti vilnas, tinkamas fabrikui. „Drobė“ prisiėmė specialistų fabriko darbą. 1939 m. ji turėjo apie 500 darbininkų ir per metus pagamindavo iki 70,000 metrų audinio. Fabrikas veikė trimis pamainomis. Bendrovė pirmą kartą A. Dičmonas. 1927 m. bendrovės akcinis kapitalas buvo \$140,000.00, o vėliau dar padidėjo iki \$175,000.00. Gamino nuo pusvilnonio iki geriausiu vilnoniu medžiagų — gelumbės.

Visi pinigai perkelti į Lietuvą. Už tuos pinigus buvo įkurta Kaune drabužių siuvelyk, kurioje vienu metu dirbo net 60 darbininkų. Amerikos lietuviai džiaugėsi gražia

Kapėnų kartono fabriką. Gamino įvairių kartoną, aprūpindamas Lietuvos rinką ir išveždamas jį į Angliją, Aziją ir Pietų Afriką. Nors šis fabrikas pagamindavo per metus apie 400 tonų kartono, bet viso pareikalavimo neįsteigė patenkinti. Kad patenkinti užsienio firmų pareikalavimus, pirkta kitų dviejų Lietuvoje buvusių kartono fabrikų gaminių ir su savo štampu eksportuojami į užsienį.

Pajutęs trūkumą Lietuvoje statybinės medžiagos, A. Dičmonas Kaune įkūrė Geležies bendrovę. O Vilniuje įsteigė tekstilės importo bendrovę. Jo visas verslamones vėliau atnešė bolševikai.

So. Bostone buvo įkurta Baltic States Finance Corporation, kuri patarnaudavo lietuviams, pinigų siunčiant į Lietuvą. Ji 1920 m. buvo įregistruota Massachusetts valstijoje su \$100,000.00 pagrindinio kapitalo. Akcijos buvo po \$100.00. Ji atstovavo tvirtai ant kojų. Buvo įsigijusi daug namų, todėl kai nuosavybė kainos pakilo, pardavė su geru pelnu. Bet tas pelnas ir akcijos žuvo dėl nesąžiningo advokato.

1920 m. vasario mėn. buvo sušauktas pirmasis susirinkimas steigti Amerikos lietuvių bendrovei „Rūbas“. Šios bendrovės tikslas — steigti Lietuvoje siuvelyk, „Rūba“ akcija kainavo \$50.00. Organizavimo darbas vyko sėkmingai. 1921 m. bendrovė pasinė tris asmenis į Lietuvą, kad jie ten įkurtų bendrovės skyrių. Uždavinį įvykdė Lietuvos ministerių kabinetas patvirtino bendrovės įstatutus.

Įsteigus bendrovę „Rūbas“ Lietuvoje veikė suorganizuoti kursai, kurie mokė kaip paruošti vilnas, tinkamas fabrikui. „Drobė“ prisiėmė specialistų fabriko darbą. 1939 m. ji turėjo apie 500 darbininkų ir per metus pagamindavo iki 70,000 metrų audinio. Fabrikas veikė trimis pamainomis. Bendrovė pirmą kartą A. Dičmonas. 1927 m. bendrovės akcinis kapitalas buvo \$140,000.00, o vėliau dar padidėjo iki \$175,000.00. Gamino nuo pusvilnonio iki geriausiu vilnoniu medžiagų — gelumbės.

Visi pinigai perkelti į Lietuvą. Už tuos pinigus buvo įkurta Kaune drabužių siuvelyk, kurioje vienu metu dirbo net 60 darbininkų. Amerikos lietuviai džiaugėsi gražia

jų bendrovės veikla Lietuvoje. Tas džiaugsmas neilgai tetvėrė. Kažin kokių būdu vedėjas asmeniškai atpirkto „Rūbo“ siuvelyk. Tai sukėlė rimto rūpesčio JAV akcininkų tarpe.

Kai bendrovė prarado Kaune siuvelyk, tai Lietuvoje buvusieji „Rūbo“ atstovai nutarė Tauragėje įsteigti verpyklą ir audyklą. Tai

įmonei reikėjo energijos, kurią manė gauti iš Jūros upės. Tam tikslui pradėta tvenkinio statyba, kuri nepasisekė, nes pavasarį tvenkinį vanduo išgriovė ir nunešė pasroviui. Su juo nunešė ir dar buvusius čikagiškių sudėtus pinigus. 1923 m. teko „Rūbo“ bendrovę likviduoti. Amerikos lietuviai iš sudėtų sumų nieko neatgavo.

Dr. J. Šliūpas, grįžęs (1920, V. 30) iš Lietuvos, pradėjo organizuoti „Lietuvos Garliavio akcinę bendrovę“ su \$100,000.00 kapitalu. Kitais metais (1921, IV. 7), išvykdamas į Lietuvą nuolatiniams apsigyvenimui, buvo jau pardavęs 15-90 akcijų ir turėjo surinkęs \$47,000.00 kapitalą.

Boston 1920, VI. 16) P. J. Kazlauskas suorganizuavo „Lietuvių audėjų bendrovę“ su \$100,000.00 kapitalu.

1923 m. buvo įkurta akcinė Vieš-

Resid. Tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS,
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 S. Pulaski Road (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446

Pirmą ligonius pagal susitarimą
tel. neatsiliepiama, skambinti HU 8-3222

Resid. Tel. 239-4683
DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠERIJĄ, AUŠŲ, NOSIES IR
GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINTUS
2988 West 63rd Street
Tel. 239-4683
Res. Tel. 239-4683

Ofisio telefonas: PR 8-3329
Res. Tel. 239-4683
Ofisio 3148 West 63rd Street
Tel. 239-4683
Res. Tel. 239-4683

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniai, uždaryta. Antradieniai, penktadieniai vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
1401 West 63rd Street
Kampas 63-608 ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Trečiadienį kitu laiku pagal susitarimą
Ofisio telefonas: 239-4683
Res. Tel. 239-4683

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
426 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Tel. ofisio: HE 4-5649, rez. 388-2237

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv., 1-4, vakar., 7-9
antr., penktadienį 1-5 trečiadienį tik susitarimą

Ofisio — HE 4-5758
DR. S. ir M. BUDRYS
ALERGIJĄ
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniai, penktadienį
nauja 2-8 v. šeštadieniai 10-11 p. p.
ligoninė oritment pagal susitarimą

DR. S. ir M. BUDRYS
ALERGIJĄ
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., ketv., 5-8 val.
antradienį, penktadienį 1-4 val.
Pirmadienį tik susitarimą

Ofisio HE 4-1818 Res. PR 8-6901
DR. I. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-01 ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak.
šeštadieniai 1-3 v. popiet.

Skelbkitės „Drauge“.

bučio b-vė „Kaunas“, planuojant pastatyti viešbutį, bet, pabijojus nacionalizacijos, bendrovė likviduota.

1924 m. J. Žilius Lietuvos Žemės bankui akcijomis Amerikoje surinko \$75,000.00.

Panašiu būdu buvo suorganizuota keliolika bendrovių. Jos visos steigėsi akciniais pagrindais, sutelkdamos apie poros milijonų dolerių kapitalą, kurio dalis perkelta į Lietuvą. Didelė dalis surinkto kapitalo dėl įvairių priežasčių nuėjo niekais, bet Lietuvai tai veik la buvo labai naudinga.

Vincentas Liulevičius
(Bus daugiau)

• Rašytojo Vinco Pietario tėviškėje, Žiūrių - Gudelių kaime (Vilkaviškio aps.) yra išlikusi

šimtmetė kietelė. Nors rašytojas mirė jau 1902 m., tesą ji prisimne nančių žmonių, jų tarpe 92 metų senukas Naudžiūnas. Neseniai prie senosios kietelės buvo prikaltas paminklinė lenta. „Algimanto“ ir kitų lietuvių raštų kūrėją paver giosios Lietuvos lietuvių prisimena, lanko jo tėviškę. Tačiau keliai, vedantys į sodybą, anot „Liter. ir Meno“, esą „tiesiog bailsūs“.

• Marina Gorodeckaitė, prieš keletą metų baigusi sociologijos mokslus Veneculos universitete, šiemet Londono universitete apgynė tezę „Išsivijos antrosios kartos asimiliacija“ ir įgijo daktaro laipsnį. Ji pakviesta dėstyti sociologiją St. John's universitete New foundlande.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st Street
Tel. — GR 8-2400
Val. pagal susitarimą: pirm., antr., ketv. 9-5, 7-8 val. Penkt. 2-5 ir šeštadienį 10-2 val.

Ofisio 735-4477, Res. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOGINES LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Res. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akusierija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiama, skambinti: MI 3-0001

Ofisio HE 4-1414, Res. RE 7-6887
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusierija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-01 ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1-8 ir 6-8 val. vak.
Trečiadienį, 12-3 val. popiet.
Trečiadieniai uždaryta

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

Ofisio tel. PR 8-2320
Namu — rez. — PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmadienį, antradienį, ketvirtį ir penktadienį 10-12 val. ir nuo 6 iki 8 v. vak.
šeštadienį 1-4 val.

ASSOCIATE OPTOMETRIST
Lietuvišką kalbą

DR. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius b
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofisio PR 8-7800; Namų 925-7097
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 2-8 val. p. p.
(išskyrus trečiadienį)

Res. Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 So. Kedzie Avenue
Val. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį 8 v. r. ir 3 v. vak. Trečiadienį, šeštadienį 8 v. r. ir 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš šv. Kryžiaus ligoninę
Val. pirm., antr., ketv., 9-12 v. p. p.; antradienį, ketv., nuo 9 iki 11 v. r. ryto ir nuo 6-8 v. v.; penkt., nuo 9 iki 11 v. r. ryto. Kitu laiku susitarimo telefonu: Tel. Republic 7-2920

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATO CHIRURGIJA
Ofisio 2454 W. 71st Street
Val. antradienį, nuo 2-5 popiet.
ketvirtadienį, nuo

Nuslėptasis Maksim Gorkis

Bolševikų sužalotą rašytojo portretą restauruojant

Šiemet sovietinė spauda plačiai paminėjo Maksim Gorkio (1868 - 1936) 100 metų gimimo sukaktį. Neatsilikti ir Lietuvos komunistai, kurie spaudoje liaupsino Gorkį kaip didelį proletarinį rašytoją, kaip komunizmo statybos pionierių. Aprašydami jo literatūrinę veiklą, rūpestingai nutylėjo ir išcenzūravo jo raštus, kuriuose tam tikrais periodais Gorkis griežtai pasisakė prieš komunistų metodus, smaugiančius spauda ir laisvą rašytojo žodį.

Iš vargingo našlaitio į akademijos garsenybes

Maksim Gorkij (jo tikrasis vardas - Aleksiej Maksimovič Peškovo gimė Žem. Novgorode (vėliau bolševikų pavadintame Gorkij vardu) darbininko šeimoje. Mažas likęs našlaitis, turėjo pats sau užsidirbti duoną. Trokšdamas šviestis, godžiai skaitydamas viską, kas tik pakliūdavo po

ranka. Draugaudamas su revoliucingai nusiteikusiems studentais, ju įtaškojo tapo socialistu, liaudies gynėju. Ėmė rašyti apsakas, kuriose vaizdavo valkatas, žigonus, vagis ir kovotojus už liaudį. 1889 m. buvo pirmą kartą suimtas, kaip revoliucionierius. Kai 1898 m. išspausdino apsaką "Makar Čudra", Gorkis iš karto tapo garsus ne tik Rusijoje, bet ir Vakarų Europoje. Rusijos Mokslų akademija 1902 m. išrinko Gorkį garbės nariu, bet caro valdžia išrinkimą panaikino. 1905 m. Gorkis buvo uždarytas garsioje Petropavlosko tvirtovėje. Kai dėl to nuskambėjo Vakarų spaudoje protestai, Gorkis 1906 m. buvo paleistas ir, išvykęs iš Rusijos, apsigyveno Italijoje Capri saloje.

Prieš raudonųjų terorą

Grįžo Rusijon 1913 metais. Kilus 1917 metais revoliu-

cijai, Gorkis smarkiai kritikavo revoliucijos vadus bolševikus, vartojusius terorą, gynė teisę kritikuoti valdžią. Kai komunizmo vadams Gorkio laikysena pasidarė nepakenčiama, jam buvo patarta apleisti Rusiją, ką jis padarė 1921 m. ir apsigyveno vėl Italijoje, Sorrento miestelyje. Pagyvenus tremtyje, iš tolo bolševikų režimas jam atrodė priimtinesnis ir jis 1928 m. aplanko savo kraštą. Čia bolševikų buvo iškilmingai pagerbtas 60 metų sukakties proga. Galutinai į Rusiją grįžo 1931 m. ir ėmė besąlygiškai remti komunistų režimą, ir bekylančio fašizmo ir nacizmo grėsmėje ėmė teisinti bolševikų tyro-nijos darbus.

Bet ir bolševikų liaupsinamas, Gorkis režimui buvo pavojingas. Jis sovietų valdžiai pasidarė našta. Imta varžyti jo amens laisvę: buvo uždrausta apleisti gyvenamąją vietą Maskvą — Gorok ir Krymą, kai išvykau į pietus. 1936 m. Gorkis staiga mirė, daugelio manymu, nužudytas, kaip pavojingas komunistinio režimo priešininkas, niekad netapęs kompartijos nariu.

Kaip Gorkis reagavo į revoliucijos apraiškas

Čia neaprašinėsimė M. Gorkio literatūrinio palikimo, jo mėtymosi nuo realizmo į proletariškąją literatūrą, kas buvo rašytojo aiškus smukimas. Pažymėsimė tik tai, kaip Gorkis reagavo į spalio revoliucijos apraiškas, ypač naudojant terorą.

Kilus 1917 m. revoliucijai, įsigalėjus bolševizmui, Gorkis rašytojas tapo žurnalistu. Laikraštyje "Novaja Zizn" (Naujas Gyvenimas) skiltyje "Nepatogios Mintys", Gorkis 1917 m. gale gana aštriai ima ginti spaudos ir žodžio laisvę. Kai bolševikai 1917 m. uždarė visą eilę konstitucinių demokratų ir social-revoliucionierių laikraščių, Gorkis tai pavadino spaudos smaugimu, demokratijos gėda, naudojimu senų caristinių metodų, fizine prievarta (N. Zizn, 1917. a. 24 - 25). Kai po šešių mėnesių buvo uždaryti kiti nekomunistiniai laikraščiai, Gorkis pakartojo "ponams komisarams" kaltinimą, kad jie

M. K. Ciurlionis

Karalių Pasaka

Konstantinas Balmontas

LIETUVAI

Sutviko mano akyse arimai tavo begaliniai
Liepos mėnesio ugnikaitroje, Lietuva.
Tavoji tūkstantmečių nužengusi kalba
Jauna vis. Auklė paslaptį jos gina.

Esi pamilus ugnį Neatsitiktinai tai.
Ji amžina. Ji užburia. Ir tik vos
Užgeso, vėlekos pavasario laukuos,
Daigų iškilus, pražysta ji Dainos aidais.

Tavasis lauzas tebegyvas. Tik šviesą skleidžia aškiaregiui,
Kuris širdim prisimena, kokias klūtis
Per amžius nugali šuoliuodamas Vytis.

Revoliucija ir kultūra

Pastarajame Gorkio išsireikšime matyti, kaip jis žiūrėjo į revoliucijos ir kultūros santykį. Pagrindinė daugelio to laiko Gorkio straipsnių mintis - revoliuciją galima išgelbėti tikta iškiepiant subarbarėjusią masę kultūros vaistų. Tik mokslas ir menas gali sukilinti žvėriškus instinktus. Inteligentija turi imtis Rusijos gydytojo rolės. Ji yra Rusijos istorijoje pats didžiausias reiškinys ir visuomet liks krašto širdis bei smegenys (N. Zizn, 1918.VI.30). Inteligentija turi atvesti partijų sektantizmą į susivienytą. Kur yra daug politikos, ten nėra vietos kultūrai. Gorkis užsispyrusiai kartoja, kad politika esanti smurto, despotizmo, neapykantos melo ir šmeižto laukas. Socialinė gerovė nepriklauso vien nuo politinės klasių kovos, "kurios pagrinde yra vien tik brutalus egoizmo instinktas" (N. Zizn, 1918.

IV.30). Aukštesnė kovos forma yra kova už egzistenciją, kova prieš sugedusią prigimtį. Tik tokioje kovoje žmogus galės išsivystyti iki tobulybės savo dvasią ir tapti tikrai laisvu, inteligentišku, geru, garbingu.
Savaime suprantama, kad toks "viršpolitinis" kultūros supratimas negalėjo derintis su bolševikų teorija ir praktika. Inteligentijos traktavimas iš bolševikų pusės, pagal Gorkį, sudarė pačiai revoliucijai grėsmę. Suareštavus Ceretelį, Gorkis rašė, kad tuomet nuimta proletariatui galva, t.y. revoliucinė inteligentija. Vėliau Gorkis padejavo, kad "nežabota bolševizmo demagogija", žadinanči tamsios masės instinktus ir siundanti proletariatą prieš inteligentiją, stato juos į tragišką izoliaciją padėję (N. Zizn, 1918.IV.4).
Kai bolševikai apkaltino inteligentiją sabotazu, Gorkis atkirto, kad "intelektualų moralės

jausmas neleidžia jiems bendradarbiauti su valdžia, kuri tarp savo įsakymų ir potvarkių skelbia žinomus jūrininkų grąsinimus ir kitas begėdystes" (N. Zizn, 1918.IV.4). Gorkiui tada atrodė, kad revoliucija žlugs, nes "jai trūksta inteligentinių jėgų" (N. Zizn, 1918.IV.4).
Bet netrukus įgimtas Gorkio optimizmas ir pastikėjimas inteligentijos role revoliucijos vykime, pasikeitė į juodos ateities pramatymą. Nepataisomas svajotojas ir socialistas Gorkis negalėjo pasiduoti minčiai, kad reikėtų grįžti į praeitį. Be abejonės, intelektu alas "šiandien atitolintas nuo gyvenimo eigos ir net apsauktas "liaudies priešu", vis tik sujungdamas savo jėgas su jaunų darbininkų - kaimiečių inteligentija, įsigijusia patirties sunkių darbų kalėjimuose, gali ir turėti sukurti atmosferą, kurioje žmogui būtų len (Nukelta į 5 psl.)

Maksimas Gorkis

Nuotr. M. Alperio

IŠILGAI AFRIKOS

Kazys Almenas

(Tėsinys iš praėjusio šeštadienio)

17. APLANKYKITE SAULĖTĄJĄ ZAMBIJĄ

Tunduma —Mpika — Lusaka

1968.VII.1 — VII.9

Šiandieninė Afrika galima apytikriai padalinti į tris ruožus: į arabiškąją šiaurę, juodąją vidurio ruožą ir baltuosius pietus. Atsižvelgiant į gyventojų sudėtį, tai netikslus padalinimas, nes Afrikos arabai nemaža dalim yra taipgi juodi, o vadinamuosiuose "baltuosiuose" pietuose — 75 proc., vietomis net iki 95 proc. gyventojų, irgi sudaro juodieji. Bet administracinė, politinė prasme šis padalinimas pateisinamas. Bent šiom dienom dar pateisinamas. Jei keliolikos metų bėgyje vėl tektų keliauti per Afriką, manau, kad padėtis būtų pasikeitusi.

Zambija yra neblogas tų pasikeitimų pavyzdys. Geografiniai ji giliai, daugiau kaip 1500 km, įsibrauna į baltųjų valdomus Pietus. Į rytus nuo jos yra portugalų Mozambique ir vakarus Angola, pietuose Rodezija ir Pietų Afrikos valdomos buvusios vokiečių Vakarų Afrikos žemės. Geografinė prasme Zambija yra lyg nedalomą dalis tų Pietų. Bet tik pasiekęs Zambiją, labai konkrečiai pamatai, jog šiandieninėje Afrikoje politinės realybės

stovi kur kas aukščiau už geografijos ir ekonomijos diktuojamus dėsnius. Jei, kaip aš, pasieki Zambiją motociklu, tai ši pamoka tau pažodžiui yra vėl ir vėl svedžiama veldan troškių dulkių sūkuriu.

Kelias nuo Dar-Es-Salaam į Zambijos sostinę Lusaką yra išgarsėjęs Afrikoje "Pragaro keliu" vardu. Pasakojo man apie jį dar Kenijoje, kai prasitariau, jog važiuoju į Pietus.

— Tu važiuosi šituo motocikliuku Pragaro keliu? — toks abejojantis tonas lyg įžeidė mano "Mažiuko" garbę.

— Mes pravažiavome Nubijos dykumą ir Sudana, — atkirtau. — Kažkokie čia jūs "Pragaro keliai" tai bus tik smulkmena.

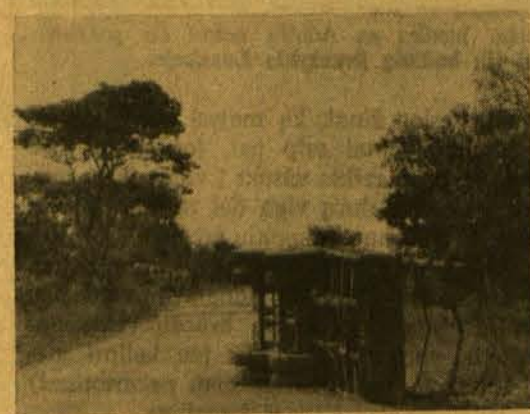
Pasirodo, kad nevisai jau smulkmena. Pats kelias tai dar nebūtu toks baisus. Bet ar yra kur nors kitur pasaulyje panaši kombinacija išplukto kelio, dulkių sūkurių, riau-

mojančių sunkvežimių ir šimtais kilometru tesitęsiančio tuščio krašto, tai rimtai abejoju. Gal vardas ir neblogai jam parinktas. Problema, mat, čia ta, jog šitas, visiškai sunkiam judėjimui netinkantis kelias nuo 1964-tų metų, kai šiaurinė Rodezija tapo nepriklausoma Zambija, virto beveik vieninteliu Zambijos ryšiu su pasauliu. Tradicinis upių ir geležinkelio susisiekimas tapo kaimyninių, baltųjų valdomų teritorijų užkirstas.

"Aplankyky saulėtąją Zambiją" — teko skaityti plakatuose. Saulės ten, be abejo, yra, bet bent aš, motociklu važiuodamas, pro dulkių sūkurius jos kaip ir nemačiau. Pro šalį beveik be palovos dundėjo, viesulu riaumoj vienas už kitą didesni sunkvežimiai. Ju juodi vairuotojai, matyti, buvo nuomonės, jog jų valdomos mašinos yra žemai skrendantys sprausminiai bombonešiai, o ne žemai pritai-kyti mechanizmai su keturiiais ratais. Ir, Die-

Vietinių gyventojų namukai pietinėje Zambijoje. Priekyje ant stulpų — svirnas, už jo — šeimos namas su veranda, dešinėje — viengun gio bakūžė.

Kaip kadaise kritusių vergų kaulai ženklino kelius nuo Dar-Es-Salaam į Afrikos vidų, taip dabar garsų "Pragaro keliu" ženklina išvirstusių sunkvežimių lauzai.

vulėliau, kaip jie vairuojami! Pagal paliktą Britų tradiciją, čia laikomasi kairės pusės. Bet britai jau išvykę ir dabartinės taisyklės, matyt, reikalauja, kad vairuotojas nuolat slidinėtų iš vienos kelio pusės į kitą. Ir tai vos permatomame, troškiamame dulkių sūkuryje! Pasekmės tokio vairavimo labai akivaizdžios: kas 10-15 kilometrų pakelės grioviuose gulėjo išvirtę sunkvežimiai. Niekur nesu matęs tiek sudaužytų, sulamdytų, apverstų sunkvežimių kaip "Pragaro kelyje". O šitai beveik simboliska. Kadaise iš Dar-Es-Salaam čia ėjo vergų pirklių keliai į Afrikos vidurį, o juos ženklino kritusių vergų baltuojantys kaulai. Vis dėlto Afrika modernėja. Dabar kelias nusėtas tik apverstų sunkvežimių griaučiais. Bent maitvanagiai šia pažanga tai, be abejo, nusivylę. Vieną vakarą net penkis maitvanagių mačią betupinėjus ant tokio apversto sunkvežimio. Ir visi jie atrodė lyg būtų labai melancholiškame ūpe.

Nedaug betruko, kad ir aš prisidėčiau prie šio klaikaus vaizdo. Menu tai, nes per visą, keliolika tūkstančių kilometrų besitęsiančią kelią tenai buvo vienintelė, bent poten-

cialiai pavojinga nelaimė. Kaip ir būna nelaimėse, viskas įvyko per greit, kad tinkamai žinočiau, kas iš tiesų dėjos. Įvažiavau į gilų dulkių sluoksnį. Gal šaka teni buvo, gal kuris kitas galas?.. Kiekvieną atvejų staiga nebesėdžiu "Mažiuko" balne, bet skrieju oru. Tiesiai per motociklo rankenas į priekį. Plasnoti nesuskubau ir pabučiavau kelią. "Mažiukas", kaip pridera mandagiam motociklui, neužlėkė ant manęs, bet nusliugė pro kairę į krūmus. Nuostoliai tokie: man nubrodinta alkūnė ir apraizyta kairė ranka, "Mažiukui" patenktas priekinis ratas. Tad apsilopėme abudu per sekančią valandą ir tęsėme kelionę.

Prie sunkvežimių dar tenka grįžti vien tik dėl to, kad jie buvo vieninteliai įsidėmėtinai dalykai per penktis dienas ir 1000 km besitęsusią mano kelionę "Pragaro keliu". Nu bijos dykumą, be abejo, tuštesnė, bet kažkaip šis šiaurinės Zambijos ruožas man paliko nykesnį įspūdį. Tai žemais, sausais, smulkių lapų medžiais apaugęs kraštas. Diena po dienos vis tas pat vaizdas. Nei kalnų, nei atviresnio akiračio, nei, pagaliau, padoresnio miško nėra. Sausi, neaukšti medžiai abipus išplukto kelio, ir viskas. Žmonių beveik nėra. Berods, keturis varganus kaimus pravažiavau visame šiame ruože. Šiaip visur Afrikoje susiradavau bent kokią pasiūrę, kur būdavo galima gauti ko nors šilto užvalgyti. Čia net arbatos puoduko pasigedau. Kaimuose nebuvu. Ne tik arbatos, bet nei vaisių, nei duonos negavau. Prisipirkau vienoje indo krautuvėje konservų — sardinkų ir maždaug tuo tur temitau. Sardinkos — neblogos žuvėlės, bet "Mažiukui" jų nepasitūlys. O visame tame ruože tebuvo vos dvi vietos benziniui prisipilti. Laimė, pasitaikė lengva policijos mašina, ir iš policininkų iškaulijau du galionus benzino. Kadangi dviem galionais "Mažiukas" sukaria 300 km, tai šiaip taip nusikapsčiau ir iki antrosios oficialios benzino prisipylimo stoties.

(Nukelta į 4 psl.)

IŠILGAI AFRIKOS

(Atkelta iš 3 pusl.)

Tai, kaip matot, įvairumai man teliko tik sunkvežimiai, o kompanijai jų vairuotojai. Išlipę iš savo žemai skrendančio bombonešio kabinos, jie buvo visai malonūs vyrai. Pavakariop ir rytai juos pakelėje sutikdavau. Saulei besileidžiant, čia nepasuksi į pakelės motelį. Užtai baltųjų šoferių "Pragaro kelyje" kaip ir nėra. O juodieji motelių, atrodo, nė nepasigedavo. Palikę jie savo sunkvežimį tiesiai ant kelio, sukuria šalia laužą ir verdasi šioje Afrikos dalyje valgomą kukurūzų košę. Mano draugystę jie maloniai priimdavo, todėl ir teko valgyti mano nupirktas sardinkas su lipnia kukurūzų koše. Miega jie irgi čia pat ant žemės šalia savo sunkvežimio. Aš tai bent nakčiai norėdavau nuo to kelių pasitraukti kiek galima toliau, mat, dalis ambicingesnių vairuotojų važiuoja ir naktį, o aš tų sunkvežimių sukeltų dulkių per dieną jau pakankamai būdavau priskvėpavęs.

Naktys irgi nieku nepasižymėjo, tik būdavo šaltokos. Šiame Afrikos gale dabar vis dėlto žiema. Tiesa, viena naktis buvo ypatingesnė.

Pasitęsiau savo miegamą maišą tarp pirmo įspūdžio man visai niekuo ypatingu neišsiskiriančių krūmokšnių. Afrikoje temsta greit, tai užsižiebiau žvakę, nes, prieš užmigdamas, mėgstu dar paskaityti. Iširusiau patenkintas į miegamą maišą, pravėriau knygą, kai iš karto visai arti — "pokšt!". Lyg šūvis iš mažo kalibro šautuvo. Net kulka nužimbiant girdėjau. Pašokau. Užpūčiau žvakę. Tada kitoje pusėje vėl "pokšt!". Paskui pakaitomis tai kairėje, tai dešinėje, tai tiesiai priekyje pyškina, lyg į fronto linijas būčiau patekęs.

To "karo" kaltininkus netrukus nustačiau. Bet tenka pripažinti, jog pirmaisiais momentais mano savijauta nebuvo per geriausia. Pasirodo, tai "šauda" mane priglaudusieji krūmai, arba, tiksliau tariant, jų sėklos. Tų krūmų sėklos yra kelių spindžių ilgumo paplokščioje ankstyvė. Ankštis yra kietos juodos medienos ir turi tą įdomią ypatybę, jog, temperatūrai besikeičiant (atseit vakare), viena jos pusė daugiau susitraukia už kitą. Ankštis sprosta, ir sėklos, kartais net žimbamos (mano girdėtoji "kulka"), išlasko į šalis. Buva skaites apie tuos krūmus, bet kad garšas būtų toks trenkiantis, tai nesitikėjau. Užsižiebiau vėl žvakę, nes miegoti kurį laiką nebuvo įmanoma. Visur aplinkui, net virš manęs, dar ilgokai pyškino. Pagaliau, kai jau atitinkamai atšalo ir krūmai ir aš, gavau progos ir pamiegoti.

Penkių dienų dulkių ir monotoniško krūmingo gamtovaizdžio man visiškai pakako. Nekantriai skaičiau likusias mylias iki Lusakos. Lusaka manęs tikrai neapvylė. Atrodo, lyg jau turėčiau būti pripratęs prie Afrikos kontrastų, bet netikėtam nustebimui vis dar vietos lieka. Štai 1000 km važiuavau per tuščią, primityvų kraštą. Tik keletas varganų, šiaudinių bakūzių kaimelių visame tame ruože, ir dabar staiga modernus, plačių gatvių, blizgančių vitrinų, verdančio judėjimo miestas! Net akys raibsta, apsižvalgius. Bankų fasadai masyvūs, benzino stočių chromas blizga, o kiek tų ponų ir ponų (ir juodų ir baltų) ir kokie jie visi gražūs! Staiga neįjaukiai suvoki, kad esi dulkinas kaip malūnininkas, kad esi nesiprausęs penkias dienas ir kad esi visiškai netinkanti kompanija nei baltam, nei juodam civilizui žmogui. Nors apsisuk ir mauk atgal į krūmus.

Stebėtina visgi ta Lusaka. Maniau jau, jog Nairobi yra tiksliausias pavyzdys europietiško Afrikos miesto. Reiškia, miesto, kuris yra Afrikoje, bet visomis savo detalėmis primena Europą. Lusaka, tiesa, nors ir mažesnė, bet Nairobi tame Europos beždžioniavime pralenkia. Tiesiog su žiburiu čia nerasi nieko afrikietiško. Nors kai kuriose krautuvėse pardavinėjami afrikietiški suvenyrai, bet ir tie atrodo lyg būtų gaminti Hong Konge. Juodų čia, žinoma, yra, bet beveik nematyti indų, kurie Nairobiui ir priduoja tą šiek tiek skirtingą atmosferą. Lusakos juoduosius būtų galima visus perkelti į bet kurį Amerikos miestą, ir niekas jų pusėn galvos nepasuktų. Lusaka yra tipišku "baltkalnierių" biznierių (su aktu pilnu portfeliu po pažastimi), aukštais kulniukais per šaligatvį kaukšinių sekretorių, melsvais kombinzonais apsirėngusių benzino stočių aptarnautojų ir net gelėtom liemenėm besvytinčių, matyt apie hipius ir "gelių jėgą" apsisakaičiusių paauglių miestas.

Žinoma, Lusaka savo modernumą ir žvilgesį grindžia ne tais tuščiais, krūmais apaugusiais plotais, kuriuos pravažiavau, bet vario kasyklomis, kurios yra apie 200 km į šaures vakarus, Kongo pasienyje. Tai garsusis Afrikos "Vario ruožas" (Copper Belt). Didžiuliu mane be paliovos kankinusių sunkvežimių kaip tik ir vėžė, būtent, ten iškasta ir išlydyta varė. Nėra to gero, kad jis neturėtų ir savo blogųjų pusių. Zambijos atveju tas vario kasyklų teikiamas turtas sukuria milžiniškus kontrastus, atveria tiesiog prara-

Vaidas Lusakos centre. "Bata" kompanija turi batų krautuves visoje Afrikoje. Gal ir Afrikoje yra tautų, kurios odinį apavą vadina, kaip ir lietuviai, čekų industrialisto Bata vardu.

ją tarp turtingųjų ir didelės masės beturčių. O tai Zambijos jau ir taip jos baltųjų kaimynų apsunkintam politiniam gyvenimui suteikia įtampos ir netikrumo. Kažkurio archeologo civilizacijos raidos teorija tvirtina, jog civilizacijos lygis ir suvartojamo alkoholio kiekis kyla lygiagrečiai. Lusaka šiai teorijai galėtų tarnauti kaip visai geras pavyzdys. Kar čiamų čia visur pilna, ir joms klientų netrūksta. Šiaip Afrikoje daug girtų nematydavau; Lusakoje jų toli ieškoti nereikia. Ir, kaip netrukus patyriau, ne tik alkoholis čia vartojamas.

Savotiška vis dėlto žmogaus psichologija. Štai maždaug savaitę praleidau kaip ir vienu vienas, miegodavau lauke tokiame krašte, kuris atrodo tiek pat beribis ir tuščias kaip viršuje plytintis dangus, ir per tą visą laiką nesijaučiau vienišas. Įvažiuavau į miestą, vos nusiploviau ir plaukus ir barzdą išsėdusias dulkes, ir iš karto pasidarė taip melancholiškai vieniša, kad net apsiaverti žmogus gali.

Ir nieko nėra vienišesnio, kaip vėlai vakare apšviestos gatvės, su pro šalį skubančiais praeiviais, pravažiuojančių mašinų padangų dūžgimu, su banalia muzika, sklindančia iš pravių karčiamų durų. Gatvės šonuose apšviesti plakatai, reklamuojantys "Liūto" ir "Ilries" markės alų, mirkčiojantys kino vitrinose neonai, skelbiantys Italijoje susuktą kaubojiską filmą, prie gatvės kampo stoviniuojantis ir nuobodžiaujantis policininkas. Gi čia visai kitas miestas, sakai sau. Miestas giliai Afrikos pietuose, netoli nuo Zambijos upės, kuri taip paslaptingai figūruodavo skaitytuose pasakojimuose apie Livingstono keliones. Bet nie, pažiūri į gatvės šviesų atšvaitą, asfaltą ir žinai. Iš tiesų, tai tas pats miestas. Tas pats, šimtus kartų matytas miestas, kuris kartojasi be galo visuose kontinentuose. Dar prieš pradėdamas klajoti jo gat-

Niekas bendro su Adolfu neturi šis pastatas. Tai tik budistų šventykla Lusakoje.

vėmis, tiesiog žinai, ką matysi už kiekvieno pasisukimo. Žinai taip pat, jog, nors visai nesinori gerti, reikės užsukt į vieną iš tų pravių karčiamų durų vien dėl to, kad būtum apsuptas triukšmo ir žmonių artumo.

Matyt, užkrečiantis tas vienišumas, nes tą vakarą mane netrukus adoptavo nemažiau vienišas, smulkus, aštrių bruožų veido Somalietis, vardu Afonko. Jis jau kelintį kartą Lusakoje, bet (pabrėžė man pakartotinai) jis esąs tikras somalietis iš Somalijos.

— Čia uždirbt galima, — sakė jis man, — bet čia ne tas. Visai ne taip čia kaip Somalijoje.

— Somalijoje geriau? — O taip! Somalijoje žmonės geresni. Somalijoje daug linksniau.

— Tai kodėl negrįžti? — klausiau jo. Jis tylėjo ilgokai laiką ir siurbčiojo alų.

— Nežinau, — ištarė jis pagaliau, — nežinau, kodėl negrįžtu.

Pirko jis alaus man, perkau ir aš jam. Visa virtinė bėdų pasidalino. Tada jis sakė, jog reikėtų užrūkyti.

— Tvarkoj, — sakiau, — turiu štai pypkę ir tabokos.

— Oi nei! — pamojo jis ranka. — Taboka nesveika rūkyti. Ne.

Jis ištraukė didoką odinį maišą iš švarko kišenės.

— Čia, — sako man atkišęs. — Prisikimšk "žolės". Čia pirmos rūšies "žolė". Geriausia Lusakoje

Pauosčiau. Hašišo teko truputį parūkyti Pietų Egipte, bet šis somalietis jo turėjo tiesiog milžiniškais kiekiais. Bent svaras hašišo buvo tame maiše.

Prisikimšom pypkę. Aš tai pypkę gailiu ir patį gaumotą velnią rūkyti. Taktika

paprasta — netrauki į plaučius ir viskas. Ir dabar netraukiau. Somalietis tuo tarpu, matyt, užtraukė kaip reikiant. Keistai visa tai pradėjo jį veikti. Jis atsistojo ir pats vienas ėmė šokti. Sukosi pamažu, vis į tą pačią pusę, trūkčiodamas pečiais, palinguodamas galvą ir niūniuodamas pusbalsiu, be abejo, so-

JAU LAIKAS ROPINTIS IR KETVIRTĄJĄ DAINŲ ŠVENTĘ

(Atkelta iš 1 psl.)

to ir pajuto ir su širdies skausmu apledo vargonus ir išimaisė į minios giedojimą. Jeigu teisinamasi, kad jaunimui nauji pakeitimai patinka ir jie jaučiasi pamaldose nieko nepraradę, tai ir čia labai paprasta, nes ką gi jaunimas galėjo prarasti, jeigu prieš tai nieko ir neturėjo? Gi i chorų sunku jaunimą priprašyti, nes jis teisinasi laiko neturėjimu, o teisingiau jiems trūksta ten, kur tenka padirbėti. Suprantama, kad gatvės kultūra juos daugiau vilioja, nes ten ir repeticijų nereikia.

Antra rimta priežastis yra tinkamo repertuaro paruošimas ir laiku jo chorams pateikimas. Todėl, jeigu vis dar miegosime ant III-čiosios Dainų šventės laurų ir pabusime tik 1970 metais, nežinau, ar kas iš chorvedžių ir choristų vėl įimsis kartoti tas pačias klaidas? Juk turime ALRK Vargonininkų ir muzikų sąjungą, kuri ir yra vienintelis autoritetas muzikinėje srityje, o organizacijos tėra tik kompetentingos tokių švenčių organizaciniam ir techniniam darbui. Labai būtų pravartu, kad Padėkos savaitgalį jau būtų sušauktas muzikų ir organizacijų pasitarimas gynai artėjančios dainų šventės reikalui Chicagoje ar kur kitur. Tegul būna proga išsiaiškinti visiems, kas darytina ir kurio keliu eitina, kad IV-toji Dainų šventė neatrodytų mūsų tautinės kultūros nuosmūkiu.

Baigiant noriu pastebėti, kad buvo eilė ir kitų klaidų, kurių net nepatogu spaudoje minėti, nes vardan ramybės ir ateities didelių uždavinių tenka šį kartą nutylėti.

KRONIKA

• Architektūros mokslų kandidatas docentas J. Baršauskas rugs. 19 d. Tiesiog pateikė nuotaike, su meile Lietuvos ir Vilniaus praeičiai parašytą apžvalgą, pavadintą "Mūsų kultūros lobiai". Barboros Radvilaitės rūmų pėdsakais".

Papasakojęs Radvilaitės tragiską gyvenimo istoriją, J. Baršauskas dėsto duomenis apie pėdsakus rūmų, kuriuos ryšium su ta tragedija Vilniuje pastatydinęs karalius Zigmantas Augustas. Iš tų rūmų maža kas belikęs, bet susiejęs asmeninę dramą su archeologinėmis lietanomis, autorius gana sėkmingai ar bent įtikinančiai sužadina dėmesį savo siūlymui — "iš pagrindų ištirti ansamblą, atlikti archeologinius tyrimus. Jie įdomūs tuo, kad tai yra vienas iš centrinių Vilniaus dalies renesansinio užstatymo fragmentų, pasilikęs už Vilniaus miesto apsauginių gynybinių sienų,

malietišką dainą. Po kiek laiko atsistojo ir bandžiau tyliai išeiti, bet jis pastebėjo.

— O neik dar! — sakė jis prišokęs prie manęs, — Mes eisim kartu namo. Mes turime dar išgerti... Turim nueiti pas mano merginą.

Buvo arti dvyliktos.

— Aš rytoj išvykstu, — sakiau. — Anks ti ryte. Reikia išsimiegoti.

— Į Somaliją tau reikia vykti... O, aš turiu daug seserų Somalijoje. Tu galėsi išsirinkti kokią nori.

— Tvarkoj, — sakiau, — važiuosiu į Somaliją ir užtai dabar reikia išsimiegoti.

Kitą dieną ir išvažiuavau. Bet ne iš ryto, o apie antrą valandą. Ir ne į šiaurę, kur kokių 3000 km nuotolyje guli Somalija, bet į pietus, kur plaukia Livingstono Zambijos upė.

Dar viena, prieš išvykstant, Lusakoje patirtą malonę vertėtų paminėti. Priešpiekt nuvežiau "Mažiuką" į garažą. Reikėjo tiksliai ištiesinti kiek įlenktą priekinį ratą, reikėjo pakeisti alyvą, patepti ir dar keletą mechaninių smulkmenų atlikti. Viskas buvo atlikta. Ir kai paklausiau, kiek reikia užmokėti, garažo savininkas man atsakė, jog nieko. Buva jam minėjęs apie savo kelionę. Ir, jo žodžiais tariant, tiems, kurie į Lusaką motociklu atvyksta iš Aleksandrijos, bent jo garaže, mokėti nereikia. (Bus daugiau)

sudaro vieną iš įdomiausių mūsų istorijos ir architektūros...puslapių".

• Pirmoji muzikos mokykla

Lietuvoje atsirado jau aVL amžiaus pradžioje. Tai buvo 1513 m prie Vilniaus Šv. Jono bažnyčios įsteigta giedotojų mokykla, kurioje tada mokėsi 6 dainininkai. Nemažiau yra senos ir orkestrinės tradicijos. Istorijos šaltiniuose yra žinių, kad jau 1393 m. karalius Jogaila pasiuntė į Vytauto kapelą muzikantą - fleitininką Auloną (Aulą). Iš šios žinios galime pasidaryti išvadą, kad Vytautas turėjo orkestrą.

• Pirmoji lietuvių moteris

medicinos gydytoja bus, greičiausia, buvusi Barbara Burbaitė - Eidukevičienė, 1892 m. Berno (Šveicarijoje) universitete ji įsigijo okulisto, ginekologo ir vidaus ligų specialybę.

BANGA

TV, Radio, Stereo, Air-Conditioners

Pardavimas ir taisymas

2649 W. 63rd St., Tel. 434-0421

P. Rudėnas K. Šimulis

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANKUS

Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos,

Tune-up ir Motorų Remontas

5759 So. Western Ave.

Kampus 58th Street

Telefonas — PRospect 8-9533

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

APDRAUDŲ AGENTŪRA

Namų, gyvybės, automobilų, sveikatos, biznio, Patogios išmokėjimo sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET

Telef. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS

RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS.

SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kam reikia sudaužytą auto ištiesinti ar nudažyti — kreipkitės į HALL. Jis greit ir gerai padaro. Įsitikinkite.

Kam reikia pataisyti automatinę transmisiją, kalbėkite su ALGIMANTU STANEVIČIUM.

Mūsų garažas praturtėjo prityrusiais mechanikais, todėl ir darame pasiskelbt. Reikalui esant duodame kitą mašiną.

PAŽANGA, 2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9663

Kurkite geresnę ateitį

Išjunkite į CHICAGO TAUPYMO BENROVĖS Taupytojų Praturtėjimo Planą! Pasirinkit Jums tinkamiausią Mėnesinį Taupytojų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės sudarytos pagal dabar taupymo knygelėse mokamus 4 3/4%. Pradėkite taupyti dabar geresnei savo atečiai.

STAI MĖNESINĖ TAUPYMO LENTELĖ:

MĖNESINĖS SĄTAUPOS		MĖNESINĖ TAUPYTOJŲ PRATURTĖJIMO LENTELĖ										
		2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.	
\$10.00	\$252.13	\$324.08	\$833.30	\$1,167.46	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36		
20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72		
30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08		
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,669.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43		
50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79		
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15		
70.00	1,764.92	3,703.58	5,633.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,009.29	23,809.80	27,918.51		
80.00	2,017.05	4,232.66	6,366.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.33	27,211.19	31,906.87		
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23		
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.99	39,883.59		

TURTAS SIEKIA VIRŠ \$90,000,000.00

JOHN PAKEL, President

5 1/4%

Certifikatų sąskaitos

Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti \$8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai.

4 3/4%

Ant visų knygelių sąskaitų

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organiz'n meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free park'g lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers Checks
- * Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS:

Pirmad. .... 12:00 P.M. - 8:00 P.M. Ketvirtad. .... 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Antrad. .... 9:00 A.M. - 4:00 P.M. Penktad. .... 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Trečiad. .... Uždaryta visa d. Šeštad. .... 9:00 A.M. - 12:30 P.M.

Nuslėptasis Maksim Gorkis

(Atkelta iš 3 psl.)

gviau alsuoti. Reikia tikėti į žmogų. Jis yra ne tik visų kvailių ir šių dienų teroro autorius, bet ir kūrėjas viso, kas yra gražiausia ant žemės: mokslo ir meno stebuklų, garbės ir drąsos heroizmo, sapnų grožybės. Žmogus tvirtai tiki į gėrio ir laimės pergalę" (N. Zinz, 1918. IV. 4.).

Moku nekėsti, bet moku būti ir teisingas

Tikėdamas į galutinės revoliucijos pergalę, "Nepatogių minčių" autorius kartais pagiria ir bolševikus, nepaisant to, prie ko veda jų politinė veikla. Viename šio ciklo straipsnyje rašo: "Bolševikai psichologiškai jau daug pasiarnavo rusų tautai, išjudindami mases iš mirties taško, sukeldami masėse aktyvią pažūrą į realybę, be ko mūsų šalis būtų žuvus" (N. Zinz, 1918 V. 26). Keldamas klausimą, ar jis ginąs bolševikus, Gorkis atsako: "Neginu. Kiek ir ką matau, kovoju prieš juos, tačiau ginu tuos, kurių įsitikinimų nuosirdumą pažįstu, kiek jie nori liaudžiai gero. Žinau, kad jie atlieka patį žiauriausią bandymą su gyvu Rusijos kūnu. Moku nekėsti, bet moku būti ir teisingu".

Toliau Gorkis sako, kad bolševikų veiksmas "verti pačios aštriausios kritikos, net ir karčios pajuokos", nes jie "padarė daugybę baisių ir grubių klaidų".

Gorkio bolševikų vadų pagyrimą tuoj nusigrėbė "Petrogradskaja Pravda". Pacitavus kelis anksčiau paduotus pagyrimo sakinius, toji "Pravda" klausia Gorkio, ar jis neprileidžia, jog daugelis jo anksčiau pareiktų minčių iš tikrųjų esančios "nepatogios". Tačiau Gorkio atsakymas negalėjo patenkinti "Petrogradskaja Pravda" smalsumo. Gorkis tuoj atsakė: "Visai ne. To neprileidžiu. Visa, ką pasakiau apie laukinį bolševikų žiaurumą ir brutalumą iki sadizmo, visi ma-

no teigimai, kad paniekinama kultūra, nepažįstama liaudies rusų psichologijos, kad atliekama ant tautos kūno atstumiantis eksperimentas ir sunaikinama darbininkų klasė - visa tai ir dar daug kitų dalykų, kuriuos rašiau apie bolševizmą, lieka pilnoje galioje" (N. Zinz, 1918 V.30).

Susikirtimai su bolševikų spauda

Kaip į visa tai reagavo bolševikų spauda? Leninas "Novaja Zinz" laikė menševikų laikraščiu ir jo bendradarbius, nemindamas Gorkio vardo - išvadino "gražia marksistų rase", "vadina maisiais ... internacionalistais", "buržujų lekajais". O "Pravda" viename Gorkio straipsnyje po daugelio metų, tvirtino, kad 1918 m. Leninas Gorkį laikęs saviškiu, kuris būtinai grįšias į bolševikų eiles. O Zinovjevas anuomet pareiškė, kad Gorkis "kaso buržujų padus" ir išaukė rašytoją į žodinę dvikovą. Gorkis nepriėmė iškvi-timo į žodinę dvikovą, pareiškdamas, kad jis jaučias antipatijos eiti į viešus ginčus su "profesionalis-demagogais" (N. Zinz, 1918. IV. 9). Bolševikų laikraščiai, y-

pač "Pravda", nuolat polemizavo su Gorkiu Nuosaikeisnuose straipsniuose buvo reiškiamas vil-tis, kad "paklydusi avelė" rasiant-ti teisingą kelią. Bet aštrensiuose straipsniuose Gorkis buvo kalti-namas perėjęs į revoliucijos prie-šų pusę. Gorkis dažnai atsikirsda-vo, iš naujo pabrėždamas savo pažiūras.

Paskutinis Gorkio susikirtimas su bolševikine spauda įgavo dra-matišką toną. Kartą "Pravda" pa-reiškė, kad Gorkio laikraštis (No-vaja Zinz) esąs finansuojamas bankininko E. K. Grubbe, o Gor-kis už pinigus ginąs imperialistų, pramonininkų ir stambių žemval-džių interesus. Gorkis atmetė kal-tinimą, kaip begėdišką ir vulga-rų šmeižtą, ir iš savo pusės priminė, kad kitados "Iskra" buvo lei-džiama S. Morozovo pinigais, o geras desėtkas buržujų finansavo socialdemokratų partiją, ką gerai žinąs Leninas ir senieji komunis-tai.

Bolševikai likvidavo Gorkio laikraštį

Bolševikai nepajėgė žodžiais kovoti su Gorkiu. Liko tik išban-

dyti smurto metodus: 1918 m. vasario mėn. laikraštis dėl Sucha-novo straipsnio "Kapituliacija" (buvo rašoma apie Lietuvos Bras-tos taiką) buvo uždarytas, bet po 8 dienų vėl leistas. 1918 m. bir-želio mėn. "Novaja Zinz" vėl ke-lioms dienoms buvo uždarytas, o birželio 16 dd. visai uždraustas paties Lenino įsakymu. "Novaja Zinz" daugiau niekad nepasiro-dė.

Falsifikuoti raštų tomai

Kaip dabar Sovietų Sąjungoje žiūrima į tas Gorkio "Nepatogias mintis"? Ogi jos niekur nemini-mos, ingoruojamos. Jei kada ir prisimenama, tai duodamas iš-kreiptas vaizdas. Pilname Gor-kio raštų leidime (30 tomų), pasi-rodžiusiame 1949 - 1955 m. nė-ra nė eilutės iš to, ką Gorkis rašė "Novaja Zinz" skiltyse. Bio-bi-bliografiniuose leidiniuose, kaip pvz. "A.M. Gorkio gyvenimo ir veiklos analai", išspausdinti So-vietų Sąjungos mokslų akademi-jos 1958 - 1960m. arba Balucha-ty veikale "Literatūrinis M. Gor-kio palikimas" (1936). nebebuvo galima nutylėti "Novaja Zinz" tilpusių Gorkio straipsnių. Ta-čiau "Analai" paduoda tik jų an-trastes ir kartais iš teisto išimtus sakinius, iš kurių atrodo, kad rary

tojas buvo prisitaikęs prie bolše-vizmo. O iš Gorkio atsakymo į "Petrogradskaja Pravda" iššūki, duodama tik to straipsnio vardas, ir daugiau nieko. Kai kada pats Gorkio straipsnių pavadinimas yra pakeistas Pvz. jo straipsnis "Darbininkai, dėmesio", kuria-me aiškiai puolami bolševikai, pavadintas "Apie Spalio revoliuci-ją"...

Gorkio publicistika

Kaip gudriai komunistai nori paslėpti Gorkio publicistiką, ma-tyti iš 1958 m. Mokslų akademi-jos išleisto antologijos "Leninas ir Gorkis", kur paduodama tik Lenino ir Gorkio nuomonės apie vienas antrą. Leidėjai rūpestin-gai išrankiojo iš Gorkio raštų tik tai, ką rado pozityvaus apie Leni-ną, nė žodeliu neužsimindami tai ką Gorkis rašė "Novaja Zinz" skiltyse apie revoliucijos "vadą".

Stambiame A. Ovčarenko vei-kale "Gorkis publicistas" (1965) skaitytojai tik paviršutiniškai pa-imformuojami apie Gorkio kai kuriuos antibolševikinius straips-nius. Visas to reikalo klausimas yra labai tendencingai pastaty-tas. Bandoma įrodyti, kad bolše-vikų politika nuo pat pradžios y-ra be priekaištų, o Gorkis teore-tiškai klydęs, nes jis netikėjęs į so-

cialistų revoliucija kaimiečių ir žemdirbių krašte. Gorkio klaida buvusi ta, kad jis norėjęs susilp-ninti ryšį su darbo liaudies pažan-giaisiais sluogsniais. Ovčarenko stengiasi nutylėti nepalankius Gorkio straipsnius, arba išrenka iš jų tik tai, kas bolševikams pato-gu. Kai primena prie Gorkio pasi-sakymų apie Lenina, Ovčarenko aiškiai prasilenkia su tiesa. Jis ra-šo, kad didžiausiam Gorkio ir Le-nino nesutarimo periode, vis tik Gorkis "pripažinęs Lenino genijų ir didelių revoliucijos nuopelnus pasauliniame socializmo judėji-me". Tam įrodyti Ovčarenko ci-tuoja Gorkio straipsnį "Darbinin-kai, dėmesio" ir iš jo ima tik tas vietas, kur Gorkis palankiai pasi-sako apie Lenina, o nutyli, kur Gorkis kalba apie Lenino nemo-ralumą, ponišką pasipūtimą, žiau-rumą ir gyvenimo nepažinimą.

Pakeistos mintys

Nėra paslaptis, kad nuo 1920 m. Gorkio nuomonė apie Lenina-ėmė keistis. Gorkis dabar giria Lenina kaip didelį politiką, pri-lygindamas jį prie Petro Didžio-

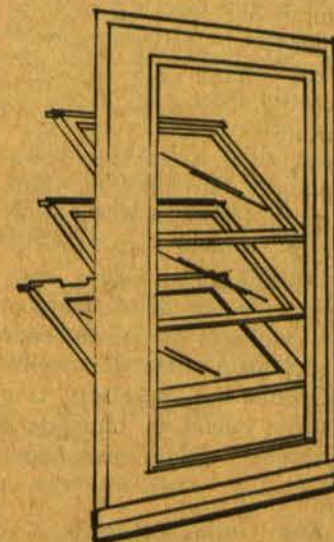
(Atkelta iš 6 psl.)

AUTO TAISYMAS - BODY WORK
E & R
SERVICE CENTER
6434-38 S. Kedzie Ave.
Phone - 925 8313
ELMER AND BOB WANGEROW
Duodame S-H Green Stamps.

FARBUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDŲ
40% iki 50% nuolaida. Galima pakei-
ti baldus ir išmokėtina.
SOUTHWEST FURNITURE CO
600 S. Western. Tel. GR 6-442

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Apdraustas perkraustymas
Ilgų metų patyrimas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

VISKAS NAMŲ
PAGERINIMUI

LANGAI
DURYS
STOGELIAI
TVOROS -
ĮVAIRIŲ METALŲ RŪŠIŲ
IR KAINŲ

KOSTAS BUTKUS
Telef. PR 8-2781

PLAČINKITE DRAUGA

Kas tik turi gerą skonį,

viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirsnadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro

SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 12 IKI 5 POPIET.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

OCTOBER - SPALIO MĖN. 10, 11 ir 12 D.D.

FELIPE II Imported Spanish BRANDY 80 Proof Fifth \$5.98

HINE Imported FIVE STAR COGNAC Fifth \$5.98

MONNET V.V.L. IMPORTED COGNAC Fifth \$4.29

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.98

STOCK IMPORTED Dry or Sweet VERMOUTH 30 oz. Bottle \$1.69

CHATEAU GAY New York State Cold Duck (Champagne and Sparkling Burgundy) Fifth \$1.98

BOL'S APRICOT LIQUEUR (In the dancing ballerina bottle) \$8.95

CHERRY KIRNOVA Imported DANISH WINE Fifth \$1.89

PEAR - KRUSKOVAC Imported YUGOSLAVIAN LIQUEUR Fifth \$4.19

HEINEKEN IMPORTED HOLLAND BEER Case of 24-12 oz. Throw Away Bottles \$7.95

Geriausia dovana

siųsti į

LIETUVĄ

Vertingiausia dovana

DOVANŲ

PAŽYMĖJIMA

(U. S. Dollar Certificates)

PILNAI GARANTUOTA

Greitesnis Pristatymas

Tik dovanų pažymėjimai yra vertingiausia dovana ir daug geriau negu siuntiniai. Jūsų giminės tai patvirtins. Tad, kai kita karta planuo-site siųsti siuntinį, jo vietoje siųskite DOVANŲ PAŽY-MĖJIMĄ, namatykite kaip laimingi ir patenkinti bus jūsų giminės.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI duoda galimybę Jūsų giminėms pirkti Vnespo-sylytorg specialiose dolerių krantuvėse geriausios koky-bės amerikoniškų, vakarų europiečių ir vietinių pre-kių. Jūsų giminės tai patvir-tins.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI duoda galimybę Jūsų giminėms pirkti LABAI SPECIALIAI NUMAZINTO. MIS KAINOMIS. Jūsų gi-minės tai patvirtins.

JOKIO PAPILDOMO MOKES-CIO nei siuntėjui, nei gavėjui.

RUBLIAI Į USSR

Jei norite kad Jūsų giminės gautų grynąs rubliais, mes galime tai sutvarkyti per Bank for Foreign Trade, Moscow. Jūsų giminės pi-nigai bus pilnai išmokėti be jokių nuskaitymų. Pristato-ma per 10-14 dienas. Tarifas yra 9 naujieji "sunkūs" rub-liai už \$10.00.

Persuntimas kainuoja \$2.75 siuntiant sumas iki ir 10% už sumas virš \$20.00

Visi persuntiniai yra pil-nai garantuoti ir apdrausti.

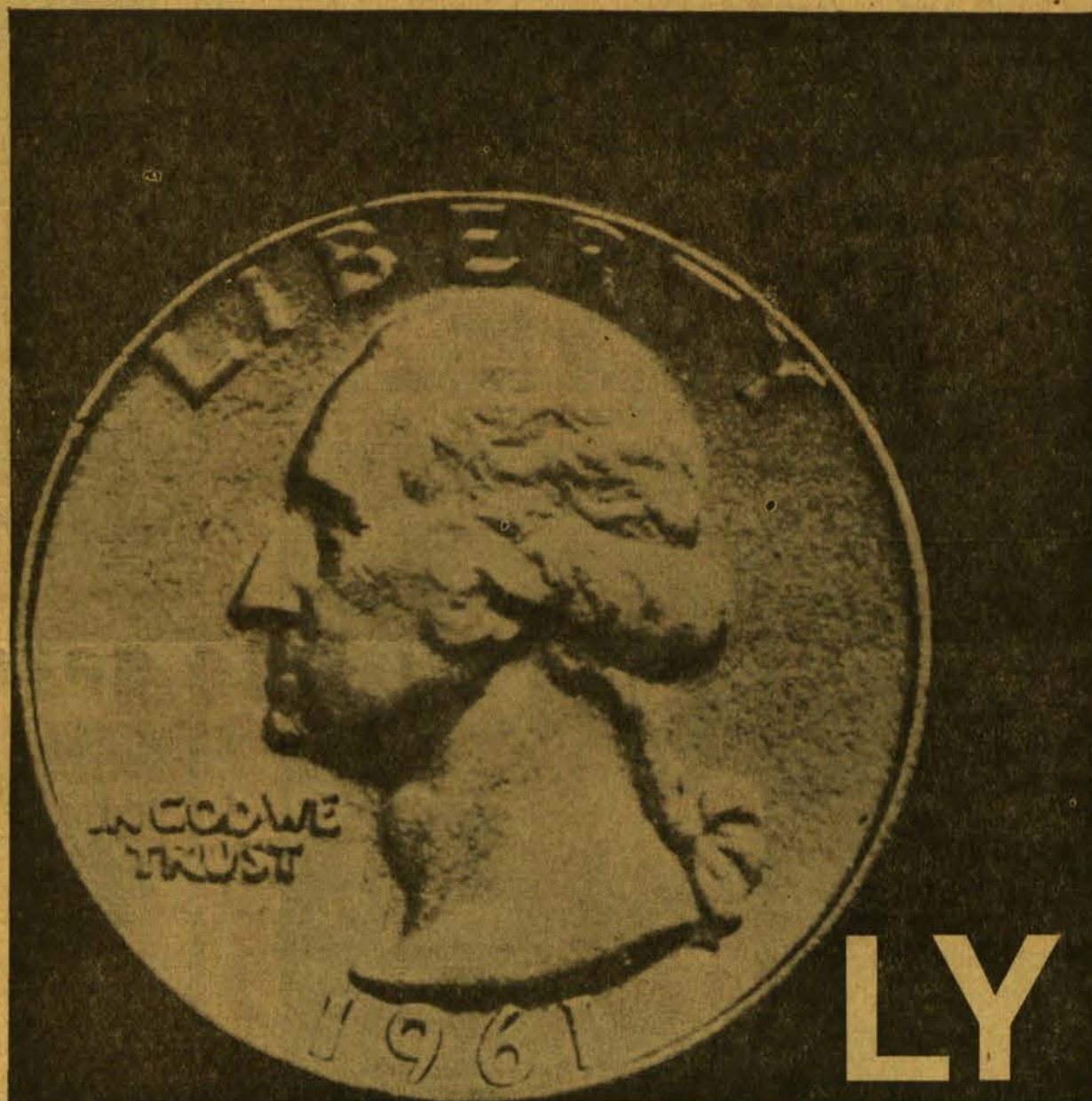
Užsisakykite dabar. Užsisa-kykite tik per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 E. 23rd Street
New York, N. Y. 10010

Prašykite neapmokamo katalogo.

Igalioji American Express Company ir Podarogits, Inc. atstovai.

5 1/4

Standard Federal pays 5 1/4% per annum on savings certificates of \$10,000.00 or more (\$1,000.00 multiples thereafter). Earnings are paid quarterly at our regular payment dates of March 31, June 30, September 30, and December 31.

4 3/4

All regular passbook accounts earn 4 3/4% per annum ... the highest return in the state of Illinois on this type of savings plan. There is no minimum or special requirement in this type of savings account. Transactions may be made at any time, with dividends being paid quarterly. Money saved by the 10th of any month earns from the 1st of that month.

6 MONTH SAVINGS CERTIFICATE

There are two basic savings plans being offered by Standard Federal. Each will have certain advantages to you, depending upon your savings objectives and the amount of money involved. Whatever plan you choose, you will enjoy the many advantages and conveniences which come to those who save locally. Standard Federal welcomes your savings account, large or small. If you have questions regarding rates or any specific savings plan, we'll be glad to help you choose the savings program that's right for you.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, 4192 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632 Phone: VI 7-1140

NUSLĖPTAS MAKSIM GORKIS

(Atkelta iš 5 osl.)

jo ir Levą Tolstojaus. Bet lygiai tiesa, kad Gorkis ir šio laiko rašytose dar yra daug „erezijų“ apie Lenino revoliuciją ir rusų tautos vertinimą. Visa tai dabar Sov. Sąjungoje nedrįstama spausdinti ar ba visiškai, arba tik parinkus atitinkamus raštų fragmentus, ar net blogiau — į Gorkio tekstą įspraudžiant tai, ko jis neparašė.

1920 m. gale Gorkis pradėjo pasisakyti, kad jis klydęs, manydamas jį bolševikai ir Leninas privėslę darbininkų klasei ir inteligentijai prie chaoso ir anarhijos, esančios giliai apėmusios darbininkų mases. Savo 1930 m. darbe „V. I. Lenin“ Gorkis prisipažina, kad prieš 13 metų jis pervertinęs inteligentijos rolę. Dabar savo nuomonę pakeitęs dėl to, kad dalis Sov. sąjungos specialistų sabotavę socialistinės statybos vyksmą. Žinoma, šios „pakeistos“ Gorkio mintys mielai yra cituojamos sovietiniuose leidiniuose apie Gorkį.

Kam Gorkis atstovavo

Nenuostabu tad, kad pirmą Stalino diktatūros įsigalėjimo, daugelis komunistų vadų Gorkio nelaikė nei ideologu, nei proletarinio rašytoju. Žymūs komunistų ideologas Teodorovič tvirtina, kad nei Leninas, nei Plekšas atvaizduotų proletarinę i- chanovą nemantį, kad Gorkio deologiją meno srityje. Tokios pat nuomonės yra žymieji sovietų literatūros kritikai. Pagal juos Gorkis atstovavęs prekybininkų, amatininkų ir smulkių buržujų, ir darbo inteligentijos ideologijai.

Sov. Sąjungos proletarinio rašytojų Sąjunga (RAPP) oficialiai nustatanti partijos liniją literatūroje, ilgai nesutiko pripažinti Gorkio proletarinio rašytoju. Jie liko tos pat nuomonės net ir po to, kai 1928 m., Gorkio 60 metų amžiaus proga, sovietinė spauda smilkę rašytojui kiek tik pajėgdama. RAPP pirmininkas L. Averbach 1928 m. kovo mėn. „Pravdoje“ įspėjo nepamiršti „didelių Gorkio publicistinių klaidų“ ir kalbėjo apie daromus šlykščius smilkinimus, saldaus vandens pagyrimus ir nenuosirdžius liaupsinimus jo jubiliejaus proga. Po metų (1929) kitas RAPP kritikas Michailovas Gorkio idėjas pavadino „smulkios buržuazijos ideologija“.

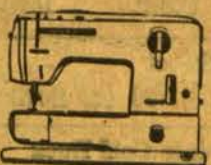
Užtarė tremiamus rašytojus

Kai Gorkis užtarė kaikiuriuos rašytojus, patekusius į nemalonę ir ištremtus į Sibirą, Sibiro proletarų rašytojų sąjunga išvadino Gorkį „gudriai užsimaskavusiu priešu“, kuris ginąs „sovietinius niekšus“ ir ne tik literatūros bare. Tik įsikūsus kompartijos centro komitetui, nuo 1930 m. sovietinė spauda nutilo ir jau daugiau nepa- irodė Gorkiui nepalankių straipsnių, o jei kas tokius parašė, turėjo prisipažinti klydęs.

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
Nuomola — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Vis 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

SIUVIMO Mašinos

* ELNA
* BERNINA
* NECCHI
* VIKING
* PFAFF
* SINGER

Šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos ir kitų firmų.

Taisome, parduodame ir nuomojame priemonis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal akonį kabinėtus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestuose.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

laikais, apsigyventi... Nepavyko. Mane uždarė tartum į užvarą ir nė žingsnio už jos!

Staiga išgirdau:
„Mane apsupo, apgulė... nei pirmyn, nei atgal. Tai baisu!“

Nužudė Gorkio dvasią

Man atrodo, kad aš nesupratau Gorkio žodžių. Neįprastas buvo jo balsas, neįprasta jo žodžių reikšmė. Taip pat ir akys buvo kitokios, ne tos, kurias aš taip gerai pažinau. Dabar jose atsispindėjo nusivylimas ir kartumas. O aš syse vis aidėjo jo žodžiai: „Tai baisu!“

Taip rašė vienas iš artimiausių Gorkio bendradarbių knygoje „Dešimt metų su M. Gorkiu“. Reikia stebėtis, kad toks dalykas galėjo viešai pasirodyti. Bet netrukus (metais prieš Gorkio mirtį) tasai Gorkio prietelis buvo išsiųstas dvidešimčiai metų į Sibiro koncentracijos stovyklas sunkiesiems darbams — Stalino teroras ėmė veikti visu tempu. Jo būtų ne išvengęs nė Gorkis, bet jis suskubo numirti, ar buvo numarintas.

Kaip ten bebūtų su plačiai pasisklidusia žinia, kad Gorkio mirtis buvo nuspresta „iš aukšto“, sovietinis režimas nužudė jo dvasią. Ko kito nebuvo galima laukti iš režimo, kuris jau 50 metų sistemingai naudoja terorą, demagogiją, melą, smurtą, šmeižtą, užgniaužia žodžio, minties, įsitikinimų, rinkimų, viešų demonstr-

cijų laisvę ir panaudoja daugelį kitų priemonių, prieš kurias „Ne patogių minčių“ autorius protestavo nuo pat sovietinio režimo pradžios.

Dr. J. Sav.

DEKORAVIMAS IS VIDAUS IR IS LAUKO

silpnai ir apmušti baldai valomi

J. RUDIS — Tel. CLiffside 4-1050

KALĖDINĖS DOVANOS

pasieks greičiausiai Jūsų artimuosius LIETUVOJE,

jai siųsite jas per

CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.

220 South State St., Tel. WA 2-9354

arba

2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466

Mūsų turimas ypatingai gausus pasirinkimas įvairiausių prekių ir mūsų patarimai palengvins tikrai vertingų siuntinių sudarymą.

Per mus galite užsakyti visus anksčiau skelbtus sovietų maisto produktus bei pramonės gaminius, išskyrus automobilius ir šaldytuvus.

Mes mielai priimame ir išsiunčiame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų bei maisto produktų.

Reikalaukite naujus katalogus bei maitų sąrašus. Garantuotą siuntinių pristatymą atliekame jau virš 21 metų.

O jeigu norite apžvelgti Lietuvoje savo gimnaisius, tai mūsų skyrius.

— GORDON TRAVEL SERVICE, INC., —
sutvarkys Jums kelionės reikalus be jokių rūpesčių.

ILLINOIS GYVENTOJAI PASILGĖ ENERGINGOS IR SĄŽININGOS ADMINISTRACIJOS! ŠIE VYRAI JUMS JĄ UŽTIKRINS!

R. B. OGILVIE GOVERNOR

V. V. ADAMKUS

A. VALUKAS

TRUSTEE, METROPOLITAN SANITARY DISTRICT

JUDGE, CIRCUIT COURT DISTRICT

BŪKIME VIENINGI ★ BALSUOKIME UŽ RESPUBLIKONUS BALSUOKIME UŽ LIETUVIUS.

from the
"Accessibles",
with love

FREE GIFT

Liepos mėnesį, mūsų taupytojams, ir naujiems taupytojams davėme puošnų 2½ kvartos "Connoisseur" kepik ir paduok Federal Glassware indą.

Dabar su pasididžiuviu pranešame, kad nuo 1 iki 15 d. spalio duosime sudeiktą penkių dalių komplektą vadinamą "Blossom Time". Šį gražų kombinuotą komplektą galima naudoti maistui, kepimui, padavimui ir pasidėjimui. Dydziai yra 3 kvartos, 2 kvartos, 1½ pintos, 1½ pintos ir 1 pintos.

Si dovana Jūsų nemokamai už atidarymą naujos sąskaitos su \$500.00 ar daugiau, arba pridėdant tokią sumą jūsų dabartinę sąskaiton.

Mes siūlome įvairių taupymo planų, įskaitant mūsų 5¼% "Single Payment Certificate" (minimum \$7,500.00), patarnavimui visiems jūsų taupymo reikalavimams.

Apgailėstaujame, kad galime duoti tik vieną dovana šeimai ir jos nesinčiame paštu.

Saint Anthony Savings

1447 South 49th Court • Cicero, Illinois 60650 Phone 656-6330

MEMBER FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORP., WASHINGTON, D.C.

Joseph F. Grubauskas, Exec. Sec'y

MOVING

Perkauto baldus iš arti ir toli.

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug autapysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas Atđara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PROspect 6-8998

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

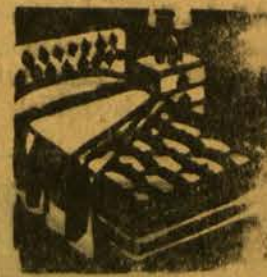
Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parduodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus prijungimus (dalis) visų gamybų siurbliams — Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

Platinkite "Draugą".

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

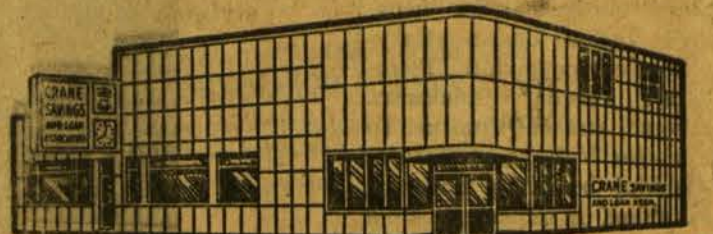
LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atđara pirmą ir ketvirtą. 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą nuo 9 iki 6 val. sekmą, atđara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4¾

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMĄ ir KETVIRTĄ. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRĄ ir PENKTĄ. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTĄ 9 v. r. iki 12 v. d. Trečią uždaryta

Foto V. MAZELIS

• vestuvės, spalvota ir juoda balta (galų vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11257

Mes mokame 5¼% ant visų taupymo sertifikatų per annum

MINIMUM SUMA \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
FRANK ZOGAS
President

NAUJI LEIDINIAI

• **Gražina Tulauskaitė, VA-KARĖ BANGA.** Lyrika. Išeido Lietuvių Dienų leidykla 1968 m. Tiražas 500 egz. Rinkinys 128 psl., kainą \$2,00.

Daugiau dešimt metų tylėjusi (ankstesnė naujausioji poetės knyga "Rugsėjo žvaigždės" išėjo 1957 m. ir buvo atžymėta Lietuvių rašytojų draugijos premija) Gražina Tulauskaitė literatūron grįžo su gana stambia, pas tarsišiais metais parašytu savo kūrybos pluoštu "Vakare banga". Rinkinyje randame 107 eilėraščių, kurie neišskirti i kokių nors skyrius, bet knygoje atmušti antraščių pirmųjų raidžių alfabetine tvarka.

Tituliniam puslapyje knygos apibūdinamas lyrika yra Gražinos Tulauskaitės braižui labai tikslus. Iš tikrųjų tai ir yra poetės širdies autentiškas balsas, giliai asmeninis, su karšto džiaugsmo pūstelėjimais ir liūdesio vėstantiais potėpiais. Knyga nėra apskunkinta nei kokiais filosofiniais, nei politiniais bei visuomeniniais svaisiais, tai grynas, pilnas to žodžio prasme, egotistinė poezija, tai lyg niekuo kitu nesuinteresuotas paukščio giedojimas.

Dauguma eilėraščių trumpi, kone miniatiūros. Forma ta pati, kokia visada ir buvo Tulauskaitės įprastinė. Nesiveržiama į modernius eksperimentus, bet dai-

Gražina Tulauskaitė

nuojama taip, kaip jaunystėje išmokta, gal tik labiau viename kitame eilėraštyje stipriau pademonstruojant eilavimo patirties laimėtą sklandų rezultatą. Vieni iš tokių pavyzdžių būtų ir čia norimas pacituoti trumputis, bet skaitytoją pagaunąs dviposis "Kryžkelėje besidairant" —

Aš iš liūdesio nulieta
Širdį deginti nešu,
Nesuradus amuleto
Keliuose be parašu.

Nežinau, kur išsikėlė
Mano laumė nerami,
O širdis, lyg plaštakėlė,
Zaidžia dar su ugnimi.

Kultūrinė Kronika

TEATRO FESTIVALIO REPERTUARAS

1. Trečiadienis, lapkričio 27 d. Padėkos dienos išvakarėse 8 v. v. Karė — Chicago's L.B. Jaunimo teatras stato VIVA POEZIJĄ (da lyvauja 4 autoriai), režisuoja Da rius Lapinskas ir L. Barauskas.

2. Ketvirtadienis, lapkričio 28 — Padėkos diena: 1 v. po piet. — Clevelando Jaunimo teatras "Vaidila" stato Antano Rūko vai dlinį jaunimui KETURI KE- LIAUNINKAI, rež. Petras Maže- lis. 8 v. vakare — Detroito Dra- mos teatras vaidina Sofijos Čiur- lionienės 3 veiksmų komediją PINIGELIAI, rež. Z. Arlauskaitė — Mikšienė.

3. Penktadienis, lapkričio 29 d. 8 v. vakare — Chicago's Saulių teatras rodo Sofijos Čiurlionienės 4 veiksmų dramą AUSROS SÖ- NUS, režisuoja Alfa Brinka.

4. Šeštadienis, lapkričio 30 d.: 8 v. vakare — Hamiltono Dra- mos teatras "AUKURAS" stato Vinco Krėvės 3 veiksmų tragi- dą MINDAUGO MIRTIS, rež. E. Dauguvietė — Kudabienė.

5. Sekmadienis, gruodžio 1 d.: 2 v. po piet — Los Angeles Dra- mos sambūris stato Anatolijaus Kairio 3 veiksmų tragediją SVIESA, KURI UZSIDEGE rež. Dalila Mackalienenė. 7:30 v. vaka- re — Teatro festivalio uždaro- masis banketas, dovanų ir pre- mių įteikimas, meninė progra- ma, šokiai etc.

• **Viktoro Petravičiaus grafi- ka** Chicago's vidurmiestyje. Visą spalio mėn. Chicago's miesto ga- lerijų rajone, Studio 22, Inc. Printmaker's Workshop and Ga lery patalpose, 63 West Onta- rio, Chicago, 60610, telef. 664- 6246, vyksta keturių žymių gra- fikų paroda. Galerijoje išstatyti darbai Viktoro Petravičiaus (4 darbai), Lasie (6), Van Bork (6) ir Bak (4). Išskirtinis dė- mesys skirtas Viktoro Petravi- čiaus darbams. Ir jų pardavimo kainos yra kur kas aukštesnės už kitų. Galeriją puošia šie Pet-

• **Veikalas apie pirmąjį D. L. K. Statutą** (1529 m.) jau atidu- otas spaudai. Vertimą paruošė ži- nomas mūsų istorikė (prieš ke- lėt metų mirusi Paryžiuje) dr. J. Deveikė (Deveikytė — Navakie- nė). Veikalą peržiūrėjo, redaga- vo ir spaudai paruošė, taip pa- įvardinį žodį bei pastabas parašė ir žodynele sutaisė teisės istorikas dr. Aleksandras Plateris. Kita įvardinį žodį apie teisės istorikę J. Deveikę parašė istorikas prof. dr. Z. Ivinskis. Lietuvių kalbos atžvil- giu veikalo medžiagą peržiūrėjo ir bibliografiją sutikrino prof. dr. Petras Jonikas. Ši monumentinė, apie 300 psl. apimties veikala lei- džia a.a. dr. J. Deveikės testa- mento vykdytojas Zibuntas Mik- šys. Knyga bus 5,5 x 8,5 colių didumo, gražiai išleista. Spaudos darbus atlieka Litho Art Studio Chicagoje. Tikimasi jau ateinan- čiais metais leidinį atspausdinti.

• **Veikalas apie pirmąjį D. L. K. Statutą** (1529 m.) jau atidu- otas spaudai. Vertimą paruošė ži- nomas mūsų istorikė (prieš ke- lėt metų mirusi Paryžiuje) dr. J. Deveikė (Deveikytė — Navakie- nė). Veikalą peržiūrėjo, redaga- vo ir spaudai paruošė, taip pa- įvardinį žodį bei pastabas parašė ir žodynele sutaisė teisės istorikas dr. Aleksandras Plateris. Kita įvardinį žodį apie teisės istorikę J. Deveikę parašė istorikas prof. dr. Z. Ivinskis. Lietuvių kalbos atžvil- giu veikalo medžiagą peržiūrėjo ir bibliografiją sutikrino prof. dr. Petras Jonikas. Ši monumentinė, apie 300 psl. apimties veikala lei- džia a.a. dr. J. Deveikės testa- mento vykdytojas Zibuntas Mik- šys. Knyga bus 5,5 x 8,5 colių didumo, gražiai išleista. Spaudos darbus atlieka Litho Art Studio Chicagoje. Tikimasi jau ateinan- čiais metais leidinį atspausdinti.

• **Veikalas apie pirmąjį D. L. K. Statutą** (1529 m.) jau atidu- otas spaudai. Vertimą paruošė ži- nomas mūsų istorikė (prieš ke- lėt metų mirusi Paryžiuje) dr. J. Deveikė (Deveikytė — Navakie- nė). Veikalą peržiūrėjo, redaga- vo ir spaudai paruošė, taip pa- įvardinį žodį bei pastabas parašė ir žodynele sutaisė teisės istorikas dr. Aleksandras Plateris. Kita įvardinį žodį apie teisės istorikę J. Deveikę parašė istorikas prof. dr. Z. Ivinskis. Lietuvių kalbos atžvil- giu veikalo medžiagą peržiūrėjo ir bibliografiją sutikrino prof. dr. Petras Jonikas. Ši monumentinė, apie 300 psl. apimties veikala lei- džia a.a. dr. J. Deveikės testa- mento vykdytojas Zibuntas Mik- šys. Knyga bus 5,5 x 8,5 colių didumo, gražiai išleista. Spaudos darbus atlieka Litho Art Studio Chicagoje. Tikimasi jau ateinan- čiais metais leidinį atspausdinti.

• **Veikalas apie pirmąjį D. L. K. Statutą** (1529 m.) jau atidu- otas spaudai. Vertimą paruošė ži- nomas mūsų istorikė (prieš ke- lėt metų mirusi Paryžiuje) dr. J. Deveikė (Deveikytė — Navakie- nė). Veikalą peržiūrėjo, redaga- vo ir spaudai paruošė, taip pa- įvardinį žodį bei pastabas parašė ir žodynele sutaisė teisės istorikas dr. Aleksandras Plateris. Kita įvardinį žodį apie teisės istorikę J. Deveikę parašė istorikas prof. dr. Z. Ivinskis. Lietuvių kalbos atžvil- giu veikalo medžiagą peržiūrėjo ir bibliografiją sutikrino prof. dr. Petras Jonikas. Ši monumentinė, apie 300 psl. apimties veikala lei- džia a.a. dr. J. Deveikės testa- mento vykdytojas Zibuntas Mik- šys. Knyga bus 5,5 x 8,5 colių didumo, gražiai išleista. Spaudos darbus atlieka Litho Art Studio Chicagoje. Tikimasi jau ateinan- čiais metais leidinį atspausdinti.

• **Veikalas apie pirmąjį D. L. K. Statutą** (1529 m.) jau atidu- otas spaudai. Vertimą paruošė ži- nomas mūsų istorikė (prieš ke- lėt metų mirusi Paryžiuje) dr. J. Deveikė (Deveikytė — Navakie- nė). Veikalą peržiūrėjo, redaga- vo ir spaudai paruošė, taip pa- įvardinį žodį bei pastabas parašė ir žodynele sutaisė teisės istorikas dr. Aleksandras Plateris. Kita įvardinį žodį apie teisės istorikę J. Deveikę parašė istorikas prof. dr. Z. Ivinskis. Lietuvių kalbos atžvil- giu veikalo medžiagą peržiūrėjo ir bibliografiją sutikrino prof. dr. Petras Jonikas. Ši monumentinė, apie 300 psl. apimties veikala lei- džia a.a. dr. J. Deveikės testa- mento vykdytojas Zibuntas Mik- šys. Knyga bus 5,5 x 8,5 colių didumo, gražiai išleista. Spaudos darbus atlieka Litho Art Studio Chicagoje. Tikimasi jau ateinan- čiais metais leidinį atspausdinti.

• **Veikalas apie pirmąjį D. L. K. Statutą** (1529 m.) jau atidu- otas spaudai. Vertimą paruošė ži- nomas mūsų istorikė (prieš ke- lėt metų mirusi Paryžiuje) dr. J. Deveikė (Deveikytė — Navakie- nė). Veikalą peržiūrėjo, redaga- vo ir spaudai paruošė, taip pa- įvardinį žodį bei pastabas parašė ir žodynele sutaisė teisės istorikas dr. Aleksandras Plateris. Kita įvardinį žodį apie teisės istorikę J. Deveikę parašė istorikas prof. dr. Z. Ivinskis. Lietuvių kalbos atžvil- giu veikalo medžiagą peržiūrėjo ir bibliografiją sutikrino prof. dr. Petras Jonikas. Ši monumentinė, apie 300 psl. apimties veikala lei- džia a.a. dr. J. Deveikės testa- mento vykdytojas Zibuntas Mik- šys. Knyga bus 5,5 x 8,5 colių didumo, gražiai išleista. Spaudos darbus atlieka Litho Art Studio Chicagoje. Tikimasi jau ateinan- čiais metais leidinį atspausdinti.

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" STRAIPSNIŲ KONKURSAI

Tolerancija ir ištikimybė prin- cipams, kryžiuojantis pažūroms ir nuomonėms

"Laiškų Lietuviams" žurnalo redakcija, atsižvelgdama į fakta, kad mūsų lietuvių išeivių visu- menėje pasitaiko nemaža nesan- taikos, nesutarimų ir susiskaldy- mo, ir norėdama tautiečių tarpe skieisti darnaus sugyvenimo min- ti bei dvasią, 1968 - 1969 metų ra- šinio konkursui parinko atitinka- mą temą, būtent, "Tolerancija ir ištikimybė principams, kryžiuo- jantis pažūroms ir nuomonėms" (kaip yra lietuvių visuomenėje ir kaip turėtų būti).

Rašinys (straipsnis, beletristi- nis vaizdelis ir kt.) turi būti ne il- gesnis kaip 3000 žodžių, pasira- šytas slaptyvardžiu ir išsiųstas kar- tų su atskirame vokelyje įdėta tik- rąja pavarde bei adresu "Laiškų Lietuviams" redakcijai, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, U.S. A. Konkurso terminas — 1969 m. vasario 1 d. (pašto antspauda da- ta). Atsiųsti rašiniai tampa žurna- lo nuosavybe ir gali būti jame spausdinami. Vertinimo komisi- ja bus paskelbta vėliau. Skiria- mos premijos: 1 — 100 dol., 2 — 50 dol. ir 3 — 25 dol. Premi- joms jau paskyrę yra: 100 dol. — V. Kuliešius ir 25 dol. — Pr. Raz- minas.

Konkursas ir jaunimui

Jaunesnioji karta gerokai kri- tikuoja vyresniųjų lietuvių — iše- vių visuomenę dėl joje pasitaikan- čios nesantaikos ir susiskaldymo. Naudinga būtų ir jiems leisti pasi-

sakyti, — ne tiek pakritikuoti, kiek ieškoti išeities. Todėl ta pa- čia aukščiausia minėta tema skelbia- mas rašinio konkursas ir jauni- mu, ne vyresniam kaip 20 metų amžiaus (siunčiant rašinius, pa- žymėti "jaunimo konkursui"). Skiriamos dvi premijos: 1 — 50 dol. dol. ir 2. — 25 dol.

"Laiškų Lietuviams" redakcija.

— Pirmoji Padėkos diena pradėta švėsti 1789 m. spalio 3 dieną.

— Brazilija, valdant Dom Pedro I, pasisiekė nepriklauso- mą nuo Portugalijos 1822 m. rugs. 7 d.

— Amerikoje kasdien išgeria- ma 429 milijonai puodukų ka- vos, atseit apie trys puodukai kiekvienam asmeniui.

DĖMESIO! DOVANŲ SIUNTĖJAMS Į LIETUVĄ IR U.S.S.R.

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad sparčiai padidėjus klientų skaičiui ir veiklai mums pasisekė pasiekti tokių pageri- nių:

1. Pagreitinti užsakytų dovanų pristatymą.
2. Supaprastinti Vnesposyltorg'o užsakymų vykdymo pro- cedūras.
3. Padidinti Vnesposyltorg'o krautuvių ir sandėlių skaičių visoje U.S.S.R.
4. Padidinti visokų prekių pasirinkimą — drabužių, me- džagų, avalynės ir t.t.
5. Sudaryti naują sistemą patvirtinimui, kad užsakymai įvykdyti. Pasek pavyzdžiu tikstančių mūsų klientų, ku- rie patyrė, kad dovana per

PODAROGIFTS, INC.

yra geriau negu:

- A. Siuntinio siuntimas iš čia (jokio maito užsakymams per Podarogifts);
- B. Money order arba banko perlaida (negalioja Specialiose Vnesposyltorg'o krautuose);
- C. Jokių kitų primokėjimų (Vnesposyltorg' moka mums komisą).

Aplankykite mūsų Parodinę Salę New Yorke.

Siųskite savo užsakymus ar klausymus į

PODAROGIFTS, Inc.

(Vienintelis Dovanų atstovas JAV-se)

220 Park Ave. South (corner 18th Street) New York, N. Y. 10003
Tel. 212 - 228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45th Street, New York, N. Y. 10036

Tel.: 212 CI 5-7905

arba į bet kuri jų skyrių

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Tel.: 212 581-6590; 212 581-7729

arba į bet kuri jų skyrių

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel.: 215 WA 5-3455

arba į bet kuri jų skyrių

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approx- imate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels)

Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičia- mos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois

Telef. — GROvehill 6 - 7777

Val.: kasdien 7 v. r. - 7 v. v., šėst. 7 v. r. - 3 v. p.p.

Sėkm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Saviminkas MIKAS CESAS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienu metų taupy- mo laktus nuo išdavimo datos (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5 1/4%

Mokamas už vienu metų taupy- mo laktus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W CERMAK RD. CHICAGO, ILL. 60608. Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. spalio mėn. 12 d.

7

HIGH RATES

4.75%
per annum
on regular savings

5.25%
per annum
on investment bonus

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS:

2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345

1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Kopyčios:

4330 - 34 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605 - 07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741 - 2

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.

2443 West 63rd St., Chicago, Ill.

Telef. PROspect 8-0833 — PROspect 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste.

Telef. — CEDarcrest 3 - 6335

Vienas blokas nuo kapinių.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

LACKAWICZ IR SŪNUS

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-357

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 - 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sutkus

7909 STATE RD. OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2320

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

IŠRADINGIAUSIA MADŲ PARODA

Viena pačių geriausių madų parodų, bet kada suruošty, buvo Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos Seserų rėmėjų spalio 5-6 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

Mūsų populiarioji ambasadorė Juzė Daužvardienė, negalėjusi atsidžiaugti parodos lietuviškumu, išradingumu bei originalumu, pavadino ją viena pačių geriausiųjų, neslėpė gailėsčio rengėjų kuklumo ir nesiveržimu į amerikiečių spaudą. Anot jos, amerikiečiai su džiaugsmu būtų užpildę ištisus puslapius savo dienraščiuose taip puikia originalia medžiaga. Štai, kad ir mažas pavyzdėlis. J. Daužvardienei patarus, Liet. mot. klubų fed. Chicagojos

bei pritaikyti gyvenime savo meną.

Štai skarelė, papuošta iškarpom tulpėmis. Ten gauta iš Lietuvos palaidinukė, pritaikyta mamytės — dukrytės kombinacijai. Tai vėl eilutė, lietuviškais raštais papuošta, megzta ir modeliuojama G. Gimžauskienės. Ne tiek jos nuosirdi šypsena pavergė publiką, kiek gyvenimiška natūrali išvaizda. Kiekviena josios ne mažiausiais numeriais besireklamuoja jėgose figūroje stebėjo pačią save, lyg veidrody, ir taip ji laimėjo publikos simpatijas.

Parodoje slinko suknelės, gintaro sagomi bei karoliais papuoštos. Tai vėl Putnamo seselių dar

Finalinė madų parodos scena Jaunimo centre, Chicagoje.

Nuotr. V. A. Račkauskio

Kaip visados, savo rimtu konservatyvumu pasižymėjo M. Memėnaitės siūti rūbai. Balta — juoda suknelė su švarkeliu publikos buvo labai šiltai sutikta. Birutės sukurtas kostiumas sukelė daugiausia komentarų (M. Kripkauskienės).

Visi modeliuoti kailiai buvo Norman Buršteino, kurio dovanojama apykaklė atiteko vienai laimingajai.

Neapdailuotos ir nereklamuotos darbšiosios parodai rūbų paruošėjos buvo. O. Daukienė, A. Bernatavičienė, J. Dočkienė (jos megzta dviejų dalių eilutė, kara-

le, papuošta geltonom juostom, o šalia jos močiutė — juostom išpuošta gražia pilka suknele (neteko sužinoti savininkų pavardžių).

Kita jauna studentė — Marytė Mažeikaitė dėvėjo trumpą modernišką rudą suknelę, sujuosta

įmantriai keliom eilėm lietuviškų juostų. Toji pati Marytė, sutikta su savo mama Aldona Romoje, entuziastingai džiaugėsi lietuviškuoju jaunimu Vilniuje, iš kurio ji tik grįžo, aplankiusi savo močiutę. St. S.

Gintaro karūna klevelandietei

Ne visiškai teisinga būtų sakyti, jog mūsų jaunimas, šandien paskendęs svetimų tautų bei svetimų kultūrų jūroje, lietuviškais reikalais nesidomi ir jiems yra abejingas. Didelė dalis mūsų tautos žiedo, tautinių idealų vedni, iriasi šioj audringoj jūroj, burių nenuleisdami.

Mūsų kalba, tradicijos bei papročiai daugeliui gal kaip tik yra tipiausias ramstis, išliekanti lietuviams su stipria tautine ambicija. Todėl nenuostabu, kad mūsų tautinių reikalų išorinius apsirėikimus bei mūsų istorinės reikšmės įvykiuose išsivijoje ar tautos laisvimo darbe jaunimas yra ne tik stebėtojas, bet ir aktyvus dalyvis. Tad ir šiais metais PLB III-me seime New York'e gražus lietuvių būrys banketo metu dalyvavo kaip kandidatės Miss Lithuania rinkimuose. Ir tai buvo ne vien tik fizinio grožio demonstracija, bet stiprus akcentas lietuviškos dvasios, tautinių ambicijų bei kalbos.

Ir, štai, gražiausių šių aspiracijų simboliu — gintarine karūna buvo papuošta Dalia Orantaitė, kuri tą vakarą rinkimų komisijos buvo pripažinta Miss Lithuania. Ši iškili lietuvaite gimė Augsburg, Vokietijoje. Kaip ir daugelis kitų lietuvių, Dalia su savo tėveliais atvyko į Ameriką ir apsigyveno Clevelande. Čia ji pradėjo lankyti Sv. Jurgio parapijos mokyklą, vėliau gimnaziją bei Kolegiją.

Dalia iš pat mažens pamėgusi muziką, dainas bei šoki. Mokėsi piano ir baletu. Todėl ją ir šandien matome Čiurlionio ansamblio eilėse, kaip labai ak-

Dalia Orantaitė

tyvią ir energingą dainininkę bei minėto anamblio valdybos sekretorę. Ji veikli ir jaunimo tarpe. Ji yra tikrųjų narių akademikė, skaučių pirmininkė. Be to, mokytoja Vysk. Valančiaus liutaunistinė mokykloje.

Dalia mėgsta keliauti, pernai buvo išvykusi šešiom savaitėm į Europą, kur aplankė gražiausias šio kontinento vietas.

Ir kaip skaudu jai buvo, kai

taip netoli nuo savo tėvų žemės

būdama, ją aplankyti negalėjo.

Daug keliavusi ir po Amerikos

kontinentą: nuo šiaurės iki Flo-

ridos, ir vakarus iki Kalifornijos

bei Meksikos.

Savo profesija ji pasirinko pe-

dagogiką. Todėl nenuostabu,

jog taip yra mėgiama jaunimo

ir moksleivių. Jos linksmas bū-

NAUJA SOL. LIUSTIKAITĖS PLOKŠTELĖ

Šį mėnesį jau turėsime naują solistės Janinos Liustikaitės dainų plokštelę. Plokštelėje įdainuota septynios dainos ir penkios arijos. Įdainuota Romoje su to miesto imfoniniu orkestru, diriguoju Ed. Brizio. Buvo įdainuota ši pavasari. Plokštelę išleis didžioji RCA bendrovė.

Plokštelėje bus kompozitorių Kačanausko, Tallat - Kelpšos, Budriūno ir kitų dainos. Arijos kompozitorių Cilea, Catalani, Bizet ir Puccini. Plokštelės platins Chicagos ir kitų miestų lietuviškų knygų ir plokštelių parduotuvėms. Plokštelės jau klausėsi kai kurie lietuviai muzikai ir pagyrė, kad ji tikrai pavykusi.

Plokštelę gaminama Chicagoje ir mūsų solistė, dabar atvykusi koncertuoti į Chicago, dar atliko galutinius patvarkymus prieš plokštelės išleidimą.

Solistė J. Liustikaitė turi turtinę, kultivuotą sopraną balsą ir galima tikėtis, kad plokštelė susilauks gražaus pasisekimo. Dainavimo ji jau mokėsi Šiaulių muzikos mokykloje, paskiau lankė Miunsteryje, dainavo Miunsterio operos teatre. Patekusi Anglijon, ji lavino balsą ten ir buvo pakviesta dainuoti britų televizijoje.

Janina Liustikaitė

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Vida Barienė** skaitys pasikaitę tema "Vidaus planingas iš gražinimas" visuotiniame ALLAS (Amer. Liet. inž. ir arch. sąj.) moterų pagelbinio vieneto susirinkime Vilhelmino Lapienės rezidencijoje spalio 20 d. 3 val. p.p. Narės ir viešnios kviečiamos gausiai dalyvauti.

★ **Lietuvių Moterų klubų federacijos** Chicago klubo ruošiamas pianisto Antano Smetonos rečitalis įvyksta šį vakarą 8 val. Jaunimo centre. Po koncerto ruošiamas priėmimas Antanui ir Julijai Smetonams apatinėje salėje. Dalyvaus klubo narės su šeimomis bei kvietiniai svečiai.

★ **Sol. Prudencija Bičkienė** praves banketo programą inž. V. Adamkaus paramai spalio 25 d. (penkt.) 7 val. vak. Jaunimo centre. Banketą ruošia sudarytas moterų komitetas, kurį įeina pusė šimto Chicago kultūrininkų, vienuomenės veikėjų, menininkų ir kitų energingų darbuotojų.

★ **Konsulariniame balijuje**, kuris įvyko spalio 4 d. Drake vieš-

das, kalbamas bei draugiškumas pristato ją kaip tikrą Lietuvos lauką dukrą, kuriai suteikta gintaro karūna.

Dar tenka paminėti, kad Dalia Orantaitės mamytė yra buvusi Lietuvos mokytoja, o tėvelis žinomas prekybininkas Kybartuose.

PRAHOS VYSKUPO LAISKAS

Prahos apaštališkasis administratorius arkivyskupas Tomašas spaudoje paskelbė atvirą laišką, kuriuo kviečia tikinčiuosius išlaikyti ramybę ir išvengti viso, kas galėtų pažeisti krikščionišką meilę. Nors atskiri įvykiai priklauso nuo žmonių, pažymi arkivyskupas, — bet Dievas lemia tautų istoriją.

J. Cijūnienė (kairėje) ir Nijolė madų parodoj, Chicagoje.

Nuotr. Vy. A. Račkauskio

klubo pirm. M. Krauchunienė pranešė Sun-Times redakcijai apie planisto Antano Smetonos rečitalį. Dienraštis atspausdino plačią žinią be jokio užmokesčio tuoj po Samny Davis Jr. parengimo pranešimo. Mūsų rengėjoms vertėtų pagalvoti, kad šitokie vertingi laimėjimai neliktų vien mūsų tarpe, bet būtų paskelbti viešai amerikiečių spaudoje, kas ir yra mums gana svarbu.

Lietuviškas laimingas skaičius yra septyni. O minimos rengėjos savo septintąją parodą iš eilės pralenkė pačios save.

Gražių lietuviškų žodžių parodą pradėjo komentatorė Julija Cijūnienė.

Dail. J. Daugvilos lietuviškų motyvų išpuoštoje scenoje prasiėjo tautinių drabužių ištisas paradas. Čia ir klaidėdiesi, ir žemaitiškai, vilnietiški, ir suvalkiečiai.

Didelį susidomėjimą moterų tarpe sukėlė lietuviškais motyvais papuoštos megztos ir siūtos suknelės.

M. Kripkauskienės sukurta rudą suknelė su "takelio" raštu (Lietuvoje išaušto) pasižymėjo originalumu, lig šiol nepavartotu.

E. Blandytės megzta juoda — balta vakarinė suknelė (blizgančiom gijom permegzta), stilizuotom tulpėm išpuošta, publikos katutėmis priimta. Aplamai, E. Blandytė parodė nepaprastai gausų savo megztų suknelių rinkinį, daugiausia su savo amerikietiška vadin. "trade mark" — tulpėm. O žvyneliai ar perliukai neįsiūti, bet visi atskirai įmegzti. Tai rankų darbo — mezgimo tikra skruzdėlė.

Šį sykį iš tiesų moterys parodė lietuvių sugebėjimą kurti

bo drabužių medžiagos (mėlynos spalvos) suknelė lietuviškom juostom išpuošta.

Viena pačių geriausių suknelių, verta premijos, buvo M. Kripkauskienės sukurta plytos spalvos vakarinė romėniško stiliaus kreplo suknelė, papuošta iš beržo žievės sudarytom ornamentuotom tulpėm. Zieves net iš Kanados atvežė pati pirm. M. Remienė. Modeliavo Nijolė, tik tuo var du žinoma savo profesiniame gyvenime mūsų lietuvaite (Lipėūtė), laikoma amerikiečių tarpe viena tarp "Four top models of Chicago". Tulpės karpytos ir klijuotos, o visa suknelė rimto grožio — be jokio blizgesio.

Taipgi M. Kripkauskienės sukurta pačios komentatorės J. Cijūnienės 3-oje dalyje dėvima senoviškoje muotaiškoje su juoda aksomo liemenėle balta su uodega suknelė.

Publikai užimponavo ir kitos pačios kūrėjos suknelė — Nijolės modeliuojama vakarinė moderniška gotiško stiliaus ornamentuota suknelė: trys A. Veselienės austos juostos, puošiančios mėlyną suknelę.

Publikos entuziasmą sukėlė du etas — dvi ramunės: St. Olšauskienė ir V. Račiūnaitė — mamytės ir dukrytės rolėje baltom romantiškom mezginių suknelėm (M. Kripkauskienės kūryba).

Namie priimti svečius suknelė išpuošta... virvėmis, dvelkė naujoviškumu. Tai daugiau čigoniškos sceninės nuotaikos.

Nijolės modeliuojama balto kreplo suknelė, jai specialiai sukurta M. Kripkauskienės, modeliuojant milijoninės vertės brangenybės miesto centre, skendo čia po gintaro papuošalais: kaklo vėrimu, sagom nugaroje, apyrankėm ir galvos karūnėlė.

kulio kailiu išpuošta, publikos komentuojama elegantiškiausia), St. Olšauskienė, M. Memėnaitė, E. Radvilienė, M. Remienė, A. Vepštienė.

"Jei būčiau gydytojas, prirašyčiau du receptu nervams nuraminti — mezgimą ir nerimą," pareiškė dail. B. Jameikienė, sėdinti prie garbės stalo.

To meno lietuviškosios pionierės Chicagoje, megztus rūbus parodai paruošusios yra: E. Blandytė, O. Baukienė, J. Dočkienė, E. Katelienė, D. Elsbargienė, G. Gimžauskienė, M. Memėnaitė, Br. Prapuolenienė, E. Radvilienė, G. Ročkienė, V. Skridulienė, N. Vengrienė, M. Umbrasienė.

Rūbus modeliavo: Nijolė, O. Baukienė, D. Bartkienė, V. Bartkienė, E. Blandytė, V. Bobinaitė, p. Čepaitytė, D. Endrijonaitė, G. Gimžauskienė, M. Memėnaitė, St. Olšauskienė, R. Prapuolenienė, N. Pupienė, V. Račiūnaitė, p. Šaulytė, D. Umbrasaitė ir N. Vengrienė.

Stalo papuošimai O. Galvydienės, šviesos K. Cijūnėlis ir C. Rukuiža.

Ponioms Bartkienėms rūbus su projektavo ir išpildė E. Tutlienė.

Pirm. M. Remienė pabaigoje nuosirdžiai dėkojo visoms, tiek daug darbo ir sumanumo įdėjusioms. Didžiausią padėką gale paskyrė monikai Kripkauskienei, aukojusiai savo vasaros poilsį, besirušiant šiai parodai. Kas gali pamiršti ir jos dar vieną žemišią — maišo medžiagos suknelę (melsva) su balta krūtinėlė — menišką darbo beržo žievės papuošalai.

Pagirtina ir prisitaikinti mokanti publika. Publikoj buvo matyti mažytė mergytė žalia sukne-

Kai kurios vedybos neįvyko ir Hollywood'e. Čia duodama keli pavyzdžiai: James ir Frances Cagney, vedę jau prieš 46 metus; Jack Benny ir Mary Livingston prieš 41 m.; Fredric March ir Florence Eldridge prieš 41 m.; Melvyn ir Helen Douglas prieš 37 m.; Ozzie ir Harriett Nelson prieš 33 m.; Rosalind Russell ir Russell ir Fredrick Brisson prieš 27 m.; Phil Harris ir Alice Faye, vedę prieš 26 metus.